Ազգ
Azg
armenian daily

Դեկտեմբեր
15
Երեքշաբթի
1992

օրաթերթ
Բ տարի, թիվ 148 (240)
գինը 2 ռ.
դասիչ 69149

Երևան 375010
Հանրապետության 47

հեռ. 581841, ֆաքս 562941
տելեքս 243266 CPIRI SU

Գազ

Մատակարարումները կայունացել են

Ինչպես մեր թղթակցին հաղորդեց Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մամուլի ծառայության ղեկավար Վլադիմիր Մանոյանը, վերջին օրերի ընթացքում կայունացել է հանրապետության գազամատակարարումը եւ օրական Հայաստան է մտնում 10 մլն խմ գազ: Դրան նպաստեց վարչապետ Խոսրով Հարությունյանի Թբիլիսի կատարած այցը, որի ընթացքում ստորագրվեց մի համաձայնագիր, որով կողմերը պարտավորվում են նպաստել Վրաստանի գազամուղով եկող ծավալների ապահովմանը: Ըստ այդ պայմանավորվածության Վրաստան մտնող 28 մլն խմ գազից 12 մլն խմը պետք է գա Հայաստան: Եւ եթե հանկարծ նշված ընդհանուր ծավալները նվազեն, ապա Վրաստան մտնող գազը հավասարապես պետք է կիսվի երկու հանրապետությունների միջեւ:

Պրն. Մանոյանի կարծիքով, առայժմ 10 մլն խմ բավարարում է բնակչության կենցաղային կարիքների բավարարմանը եւ արդյունաբերական որոշ հույժ կարեւոր ձեռնարկությունների աշխատանքի ապահովմանը: ■

ՀՀ

Վարչապետն այցելեց Կապան եւ Գորիս

Երեկ Հայաստանի վարչապետի մամուլի քարտուղար Վլադիմիր Մանոյանը մեր թղթակցին հաղորդեց, թե Խոսրով Հարությունյանի Կապան-Գորիս կատարած այցը կապված է վերջին շրջանի հուժկու ռմբակոծությունների հետ: Վարչապետը կծանոթանա ստեղծված իրավիճակին եւ կքննարկի տուժածներին անհապաղ օգնություն ցույց տալու հարցերը, ծանրված օբյեկտների վերականգնման խնդիրները:

Պրն. Մանոյանը նշեց, որ խաղաղությունը տեւեց այն ժամանակ, երբ դեկտեմբերի 6-ին կնքված համաձայնագրով հայկական եւ ադրբեջանական կողմերը պարտավորվել էին բացել երկաթուղին Աղստաֆա-Իջեւան եւ Մեղրու հատվածներում: Մամուլի քարտուղարի կարծիքով, ադրբեջանցիների այդ քայլը կապված է նրանց այն դիրքորոշման հետ, որը մեկ անգամ եւս արտահայտվեց Թուրքիայի փոխվարչապետ Ինյոնյուի Բաքու կատարած այցելության ժամանակ: «Նրանց թվում է, թե Հայաստանին կարելի է ծնկի բերել տնտեսական ճնշման եւ հոգեբանական ու ռազմական գրոհներով, որոնք անշուշտ չեն կարող ունենալ որեւէ դրական ազդեցություն», եզրափակեց նա:

Երեկ վարչապետը հանդիպել է շրջանների բնակչության եւ ղեկավարության հետ, կայացած խորհրդակցություններում քննարկվել են կենսապահովման օբյեկտների վերականգնման, պաշտպանական կառույցների ամրապնդման եւ անօթեւան մնացած մարդկանց տեղավորման հարցերը: ■

Ճակատ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀՅՈՒՍԻՍ-ԱՐԵՎԵԼՔՈՒՄ ԼԱՐՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆՆ ԱՎԵԼԱՆՈՒՄ Է

Վերջին օրերին խաղաղությունը հայ-ադրբեջանական սահմանում շարունակում է մնալ ծայրաստիճան լարված: Հատկապես պայթյունավտանգ է իրավիճակը հանրապետության հյուսիս-արեւելյան շրջաններում, որտեղ ադրբեջանական կազմավորումները հայկական պաշտպանական դիրքերն ու խաղաղ բնակավայրերը հրետակոծելուն զուգահեռ կիրառում են նաեւ ռազմական օդուժ:

Դեկտեմբերի 13-ի երեկոյան ռմբակոծվել են Կրասնոսելսկի շրջանի Ջիլ եւ Արտանիշ գյուղերը: Ադրբեջանական բանակի Су-25 ռազմական ինքնաթիռը երեք ռումբ է նետել Արտանիշ գյուղի վրա: Երեկոյան ժամը 17:15-ին 5 ավիառումբ է նետվել Ջիլ գյուղի վրա, որի հետեւանքով կան զոհեր եւ վիրավորներ: Ռումբեր են նետվել նաեւ Սեւանա լճի ափամերձ տարածքում: Միաժամանակ Ադրբեջանի Գետաբեկի շրջանի տարածքից տանկերից, հեռահար հրետանուց եւ «Գրադ» կայանքներից հրետակոծվել են Կրասնոսելսկի շրջկենտրոնը եւ Վահան գյուղի սահմանամերձ ուղեկալը: Զոհվել է 1, վիրավորվել 10 մարդ: Ռմբակոծվել է նաեւ Վարդենիսի շրջանի Կզլքենդ գյուղը: Ինչպես «Սնարք»-ի թղթակցին հայտնել է Հայաստանի պաշտպանության նախարարության լրատվական ծառայության պատասխանատու աշխատակից Գագիկ Մարտոյանը, իրադարձությունների ընթացքը ցույց է տալիս, որ Ադրբեջանն ամենայն հավանականությամբ այդ ուղղությամբ լայնածավալ գրոհ է ծրագրել: Սակայն հայկական ինքնապաշտպանական ուժերի ակտիվ պատասխան գործողությունների շնորհիվ ադրբեջանական կողմի ծրագրերը ձախողվել են: ■

Ղարաբաղում այնքան էլ հանգիստ չէ

Թեեւ ԼՂՀ լրատվության եւ մամուլի պետվարչության ղեկավար Մարսել Պետրոսյանը Ղարաբաղի իրադրությունը գնահատում է որպես «համեմատաբար հանգիստ», այնուամենայնիվ «Սնարք» գործակալությունը, վկայակոչելով իր թղթակցից ստացված տեղեկությունները հայտնում է, թե դեկտեմբերի 13-ին ադրբեջանական կազմավորումները տանկերից, հետեւակի մարտական մեքենաներից եւ «Գրադ» կայանքներից հրետակոծել են Հադրութ շրջկենտրոնը եւ շրջանի Էդիլլու գյուղը: Հրետակոծությունների հետեւանքով զոհվել է 7, վիրավորվել 4 մարդ:

Նույն օրն ադրբեջանական օդուժի 4 ռազմական ինքնաթիռներ ռմբակոծել են Մարտունու շրջանի Ղարադաղլու գյուղը: Միաժամանակ հրետակոծվել են Մարտունի շրջկենտրոնի եւ շրջանի Ճարտար գյուղի մերձակա հայկական պաշտպանական դիրքերը: Հետեւանքների մասին տեղեկություններ չեն հայտնվում:

Լաչինի մարդասիրական միջանցքի գոտում էական փոփոխություններ չեն եղել: Գորիս-Լաչին-Ստեփանակերտ ճանապարհը գործում է անխափան:

Մինչդեռ Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարությունից հայտնում են, թե երեկ եւ նախորդ օրը ինչպես Հայաստանի, այնպես էլ Ղարաբաղի տարածքներից հրետակոծվել են Ադրբեջանի Ղուբաթլի, Զանգելանի, Ֆիզուլու եւ Աղդամի շրջանների բնակավայրերը: Տուժածների մասին տեղեկությունները ճշտվում են: ■

Դեկտեմբերի 21-ից կտրվի կտրոններով պարենամթերք

ՀՀ վարչապետի մամուլի քարտուղար Վլադիմիր Մանոյանը հայտնեց, որ կառավարության որոշմամբ 1992 թ. դեկտեմբերի 21-ից հանրապետության յուրաքանչյուր բնակչին կտրոններով կտրվի 500 գ միս, 500 գ շաքար, 1 կգ ալյուր, 200 գրամ կարագ, 4 տուփ ծխախոտ: Ամանորի կապակցությամբ առեւտրի պետական ցանցում կվաճառվեն նաեւ տարբեր ալկոհոլային խմիչքներ, կարմրաթերթ, երշիկ, ձու, հրուշակեղեն: Տեղական խորհուրդներին թույլատրվել է տրվել սննդի որոշակի պաշարներ հատկացնել սոցիալապես անապահով խավերին: ■

Աշխարհ

Թոմաս Մըկլարտին նշանակվեց Քլինթոնի անձնակազմի պետ

Ընտրյալ նախագահ Բիլ Քլինթոնն իր մանկության ընկերոջ՝ բնական գազի ընկերության նախագահ 46 տարեկան Թոմաս Մըկլարտիին նշանակեց Սպիտակ տան անձնակազմի պետ, այդպիսով այդ պաշտոնի համար հավանական գլխավոր թեկնածուի՝ Ուորըն Քրիստոֆըրի առաջ բացելով պետքարտուղարի պաշտոնադուռը, համաձայն քաղաքական դիտորդների: Նմանապես Քլինթոնը աշխատանքի գծով իրեն քարտուղար նշանակեց Ռոբերտ Ռեյխին, առողջապահության գծով՝ Դոննա Շալալային, իսկ էներգետիկայի գծով՝ Կարոլ Բրաունըրին:

Ամերիկյան զորքը տարածվում է Սոմալիում

Սոմալիում գտնվող միջազգային ուժերի կազմում ամերիկյան զորքը կիրակի օրն սկսեց հեռացնել դուրս տարածվել մայրաքաղաք Մոգադիշոյից, մինչ 8 շաբաթներից ի վեր առաջին անգամ մարդասիրական օգնություններն սկսեցին տեղ հասնել ծովային ճանապարհով, իսկ ջրի մատակարարումը վերսկսվեց երկրի որոշ բնակավայրերում: Այսուհանդերձ միջազգային զորքն ու նպաստամատույց ծառայությունների գործը դեռեւս առջեւում է: Նրանք դեռ չեն հասել սովահարությունից ամենից ավելի հարվածային շրջանները:

Պաղեստինցիները պատանդ են վերցրել մեկ զինվոր

Պաղեստինյան «Համաս» կազմակերպությունը, որը կիրակի օրն առեւանգել էր իսրայելյան մի զինվորի, հայտարարեց, թե պատրաստ է փոխանակել նրան իսրայելական բանտում գտնվող իր հոգեւոր առաջնորդի՝ շեյխ Ահմեդ Եասինի հետ, այլապես սպառնալով սպանել պատանդին: Այս օրերի վրա իսրայելյան իշխանությունն արտակարգ դրություն հայտարարեց Ղազայի շրջանում, շուրջ 1 միլիոն արաբ բնակիչների դատապարտելով փաստական տնային կալանքի: Ցահալի (իսրայելյան բանակ) զինվորները Ղազայի ամբողջ շրջանում 2 օր է արդեն լայնածավալ խուզարկություններ եւ շուրջկալներ են կազմակերպում, առեւանգողներին գտնելու նպատակով:

Մեծ երկրաշարժ Ինդոնեզիայում

Շաբաթ օրը Ռիխտերի սանդղակով 7,5 բալ ուժգնությամբ երկրաշարժ պատահեց Ինդոնեզիայում, Ջակարտայից դեպի արեւելք գտնվող կղզիներում: Պաշտոնական տեղեկությունների համաձայն, զոհերի թիվն անցնում է 1200-ը, մինչ փրկարարները դեռեւս շարունակում են ավերակույտերի տակից վերապրողներ գտնել:

700 ձերբակալված Հնդկաստանում

Չբավարարվելով հինդու մի քանի զինվորների ձերբակալությամբ, երեկ եւ նախորդ օրը ոստիկանությունը լայնածավալ ձերբակալություններ կատարեց եւ կալանքի տակ առավ հինդու եւ իսլամ համայնքների շուրջ 700 անդամների, մեծ մասամբ ծայրահեղականներ: Նրանք մեղադրվում են անցյալ շաբաթ Հնդկաստանում միջկրոնական բախումների հրահրմամբ, որոնց հետեւանքով սպանվել էին ավելի քան 1000 հոգի:

Բաքու

Զանգելանի շրջանում մարտերը շարունակվում են

Ինչպես հաղորդում է «Սնարք» գործակալությունը ըստ Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարության տվյալների, հայկական բանակի կազմավորումները դեկտեմբերի 13-ին անհաջող կերպով փորձել են գրավել Զանգելանի շրջանի Բարթազ գյուղը: Միաժամանակ հայկական բանակը շարունակում է իր հսկողության տակ պահել շրջանի 10 գրավված գյուղերից 5-ը: Նույն աղբյուրները հայտնում են նաեւ, թե առայժմ անհայտ են շրջանի այն 50 բնակիչների ճակատագիրը, որոնք հայկական կազմավորումների անսպասելի հարձակման ժամանակ չեն հասցրել նահանջել: Ադրբեջանական բանակի կողմից հետ գրավված գյուղերում իբր հայտնաբերվել են 22 դիակներ:

Ըստ Բաքվից ստացված տեղեկությունների, հայկական ուժերը Ղարաբաղի տարածքից տանկերից եւ հրանոթներից ուղիղ նշանառությամբ հրետակոծել են Ֆիզուլի շրջկենտրոնը: Քաղաքում եւ մերձակայքում կան զոհեր եւ ավերածություններ:

Զարմանալին այն է, որ համաձայն նույն հաղորդագրության, հայկական բանակի հրամանատարությունը Ադրբեջանի ռազմական ղեկավարներին կոչ է արել դադարեցնել մարտական գործողությունները հայ-ադրբեջանական սահմանում: Այնուամենայնիվ ադրբեջանական հրամանատարությունը չի ընդունել այդ կոչը եւ պահանջել է հայկական կազմավորումներին դուրս գալ Զանգելանի շրջանի տարածքից: Բաքվում հակված են դա բացատրելու նրանով, որ ադրբեջանական բանակին հրամայվել է օդային եւ հրետանային նախազգուշական հարվածներ հասցնել Հայաստանի տարածքում գտնվող հայկական ռազմական հենակետերին:

Անվիճելի, տարակուսանք է հարուցում այն փաստը, որ Ադրբեջանը մի կողմից հայտնում է, թե հայկական բանակն իր տարածքում է, իսկ մյուս կողմից հարված է հասցնում ոչ թե «իր տարածքը ներխուժած կազմավորումներին», այլ Հայաստանի տարածքում գտնվող «ռազմական հենակետերին»: ■

ԳԽ

Նախագա՞հ ես՝ նստիր տանը

Նախագահին, կառավարության անդամներին եւ ԳԽ պատգամավորներին առանց պետական անհրաժեշտության Հայաստանի սահմանները լքելու արգելքի առաջարկով երեկ հանդես եկավ ՀՀ խորհրդարանի պատգամավոր Պարույր Հայրիկյանը: Նրա կարծիքով, նախագահի վրա արգելքը պետք է գործի 25 տարի ժամկետով, փոխնախագահի՝ 20, նախարարների՝ 15, խորհրդարանի պատգամավորների՝ 10 տարով: Հայրիկյանը գտնում է նաեւ, որ պետք է արգելք դրվի Հայաստանից նյութական արժեքներ դուրս բերելու վրա: ■

Երեւանում գտնվող Լենինի վերջին հուշարձանը թերեւս վտանգի պատճառներ է գտել: Պոլիտեխնիկի երկու մետրանոց բրոնզաձույլ առաջնորդն ինչպես երեւում է չի պատրաստվում լքել զինվորական ստորաբաժանման տարածքը, որտեղ տեղադրվել է 20 տարի առաջ: Ինչպես ասաց սահմանապահ զորքերի պետ Իոսիֆ Յակովլեւը, զինվորականներին ոչ այնքան մոտ է Լենինը, որքան նրա «Սովորել ռազմական գործը ինչպես հարկն է» պատգամը:

Մոսկվա

ՉԵՌՆՈՄԻՐԴԻՆԸ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ՆՈՐ ՎԱՐՉԱՊԵՏ

Երկուշաբթի օրը Դաշնակցային Ռուսաստանի կազմի մեջ մտնող հանրապետությունների ղեկավարների հետ խորհրդակցության ժամանակ նշվեցին Ռուսաստանի վարչապետի 12 թեկնածություններ. վարչապետի պաշտոնակատար Եգոր Գայդար, փոխվարչապետներ Վլադիմիր Շումեյկո, Գեորգի Խիժա, Վիկտոր Չեռնոմիրդին, Ալեքսանդր Շոխին, Անատոլի Չուբայս; փոխնախագահ Ալեքսանդր Ռուցկոյ, Անվտանգության խորհրդի քարտուղար Յուրի Սկոկով, նախագահի վարչության ղեկավար Յուրի Պետրով, ԽՍՀՄ նախկին փոխվարչապետ Վլադիմիր Շչերբակով, տնտեսական բարեփոխումների խորհրդարանական հանձնաժողովի նախագահ Սերգեյ Կրասավչենկո, սեփականաշնորհման ենթահանձնաժողովի ղեկավար Պյոտր Ֆիլիպով, Վոլգայի ավտոգործարանի տնօրեն Վլադիմիր Կադաննիկով, Վորոնեժի մեքենաշինական գործարանի տնօրեն Գեորգի Կոստին եւ ակադեմիկոս Ալեքսեյ Եմելյանով: Նստաշրջանում քվեարկության ժամանակ ամենաշատ ձայն հավաքեց Սկոկովը, սակայն Ելցինը չցանկացավ նրան ազատել իր պաշտոնից եւ առաջարկեց Չեռնոմիրդինին, ով էլ ընտրվեց: Իր խոսքում նոր ընտիր վարչապետն ասաց, թե կաբինետն առայժմ չի փոխվի, իսկ Գայդարը կշարունակի աջակցել բարեփոխումներին: ■

digitised by A.R.A.R.@

Կուսակցական

ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչությունում

Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության դեկտեմբերի 12-ի եւ 13-ի երկօրյա նիստում հանգամանորեն քննարկվեց հանրապետությունում ստեղծված քաղաքական եւ սոցիալ-տնտեսական վիճակը:

Համապատասխան զեկուցումներով հանդես եկան Հանրապետական վարչության անդամներ Սարմեն Բաղդասարյանը եւ Սամվել (Մելս) Սահակյանը: Այդ զեկուցումների շուրջ իրենց տեսակետներն արտահայտեցին վարչության անդամները: Եղան հարակից վերլուծական հաղորդումներ:

Նշվեց, որ թեեւ ներկա սոցիալ-տնտեսական եւ քաղաքական ճգնաժամն առաջին հերթին իշխող խմբավորման՝ ՀՀՇ-ի ճգնաժամն է, սակայն դա արդեն վերածվել է ազգային անկախ պետականության կայացմանն ու ժողովրդավարության ամրապնդմանը սպառնացող՝ ճգնաժամի:

Հանրապետական վարչությունը խիստ վտանգավոր համարեց այդ ճգնաժամը հաղթահարելու կապակցությամբ իշխանության առավել կենտրոնացման, այսպես կոչված ուժեղ ձեռքի կամ բռնապետության մասին խոսակցություններն ու առաջարկները: Մեկ անգամ եւս ընդգծելով քաղաքական ուժերի միջեւ համագործակցության անհրաժեշտությունը, Հանրապետական վարչությունը որոշեց անմիջապես խորհրդակցություններ սկսել կուսակցությունների հետ:

ՀՀ ԳԽ ՀՌԱԿ խմբակցության անդամ Ռոբերտ Մնացականյանը հաղորդեց Դաշնակցային Ռուսաստանի ժող. պատգամավորների 7-րդ համագումարի աշխատանքներին Հայաստանի խորհրդարանի բազմակուսակցական պատվիրակության կազմում կատարած աշխատանքների եւ Ռուսաստանի օրենսդիր մարմնում տիրող քաղաքական իրավիճակի մասին:

ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության անդամ, ՀՀ ԳԽ ՀՌԱԿ խմբակցության անդամ Պետրոս Քաջախյանը տեղեկացրեց Երեւանի քաղաքային խորհրդի նախագահ Համբարձում Գալստյանի հրաժարականի հետ կապված մայրաքաղաքի Ղաղխորհրդում ստեղծված իրավիճակի մասին:

Հանրապետական վարչությունը քննարկեց նաեւ այլ հարցեր: ■

ՀՌԱԿ ղեկավարների հանդիպումը վարչապետի հետ

Դեկտեմբերի 13-ին ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը, վարչության անդամներ Հակոբ Ավետիքյանը, Պետրոս Քաջախյանը եւ Վարդան Պետրոսյանը կարճատեւ հանդիպում ունեցան Հայաստանի վարչապետ Խոսրով Հարությունյանի հետ:

Հանդիպման ընթացքում քննարկվեց հանրապետությունում ստեղծված սոցիալ-տնտեսական եւ քաղաքական իրավիճակը: ■

ԼՂՀ

Գոհար Մկրտչյան. «Ես միաժամանակ ամուսնուս ընդդիմախոսն ու համախոհն էի»

«Ես միաժամանակ ամուսնուս ընդդիմախոսն ու համախոհն էի», «Ամարաս»-ի թղթակցի հետ զրույցի ժամանակ ասաց ԼՂՀ ԳԽ առաջին նախագահ, վաղամեռիկ Արթուր Մկրտչյանի այրին՝ Գոհար Մկրտչյանը: «Ինձ թվում էր, թե Արթուրը հստակ չի պատկերացնում Ղարաբաղի հայ ազգաբնակչության ազատագրման ուղիները: Սակայն, նեղեց նա, ես չեմ զղջում, որ ուղղությունը, որով ընթանում էր իմ ամուսինը, չէր համապատասխանում մի շարք քաղաքական գործիչների հայացքներին, որի արդյունքում, որպես օրենք, հաղթում են ուժեղները»: ■

Ճակատ

ԶԱՆԳԵԶՈՒՐԻ ԵՐԿՆՔՈՒՄ ԽՓՎԵԼ Է ԱԴՐԲԵՋԱՆԻ ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԹԻՌԸ

Շաբաթ եւ կիրակի օրերին մարտական գործողությունները Հայաստանի Կապանի եւ Գորիսի շրջանների մասույցներում շարունակվել են: Արդեն շաբաթ օրը, դեկտեմբերի 12-ին Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարությունը հայտարարել է, թե շաբաթ օրն առավոտյան ադրբեջանական բանակին հաջողվել է «հակառակորդին ետ շպրտել» Ադրբեջանի տարածքից Ղուբաթլիի շրջանում: Ըստ հայտարարության, Ղուբաթլի շրջկենտրոնը եւ շրջակա բնակավայրերը Հայաստանի տարածքից ենթարկվել են ուժգին հրթիռահրետակոծության: Միաժամանակ շաբաթ օրը համառ մարտեր են ընթացել նաեւ Զանգելանի շրջանում, որտեղ նախորդ օրերին հայկական կազմավորումներն իբր առաջ էին շարժվել եւ 15-20 կիլոմետր խորացել Ադրբեջանի տարածքում: Մարտերի ընթացքում, ըստ Բաքվի, ադրբեջանական կազմավորումները ետ են գրավել 5 գյուղ եւ շաբաթ օրը վերականգնել հանրապետության պետական սահմանը:

Շաբաթ օրը, ըստ Հայաստանի պաշտպանության նախարարության, Կապան եւ Գորիս քաղաքների հրթիռակոծության, հրետակոծության եւ ինքնաթիռային ռմբակոծությունների հետեւանքով կան տասնյակ զոհեր եւ վիրավորներ: Հայկական հակաօդային պաշտպանության ուժերին հաջողվել է ոչնչացնել թշնամու ռազմաօդային ուժերի Су-25 ինքնաթիռը: Կիրակի առավոտյան Գորիսի եւ Կապանի հրետակոծությունը դադարել է:

Կիրակի օրը ժամը 15:30-ին ադրբեջանական օդուժը նորից սկսել է ռմբակոծել Հայաստանի տարածքը: Այս անգամ թիրախ է դարձել Կրասնոսելսկի շրջանի Արտանիշ գյուղը: Մեկ ժամ անց ադրբեջանական ռազմական օդուժի Ми-24 տիպի հինգ ռազմական ուղղաթիռներ հրթիռակոծել են նույն շրջանի Ջիլ գյուղը: Օդային հարձակումների հետեւանքով կան զոհեր եւ վիրավորներ, որոնց թիվը ճշտվում է: Կան նաեւ ավերածություններ:

Ըստ ադրբեջանական վարկածի, անցած օրերին հայկական կողմից մարտական գործողություններին մասնակցել են նաեւ ռազմական ինքնաթիռներ, որոնք ռմբակոծել են Ղուբաթլիի եւ Զանգելանի շրջկենտրոնները: Ղուբաթլիի շրջանում ծավալված մարտական գործողությունների ընթացքում իբր խփվել է հայկական երկու տանկ: Զարմանալին այն է, որ ադրբեջանական ռազմական գերատեսչությունում հայկական ռազմական ինքնաթիռների մասին խոսում են միայն այն ժամանակ, երբ սեփական օդուժը ներքական կորուստներ է կրում:

Շաբաթ եւ կիրակի օրերին իրավիճակը լարված է եղել նաեւ Ղարաբաղում, որտեղ, ըստ Ղարաբաղի «Նորություններ» գործակալության, Ադրբեջանի Ֆիզուլու շրջանի տարածքից «Գրադ» կայանքներից հրետակոծվել է Հադրութի շրջանի Էդիլլու գյուղը: Հրետակոծվել են նաեւ ԼՂՀ ինքնապաշտպանության ուժերի դիրքերը Լաչինի մարդասիրական միջանցքի մասույցներում: Հրետակոծությունների հետեւանքները ճշտվում են:

Ըստ Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարության, Լեռնային Ղարաբաղի տարածքից հրթիռահրետակոծվել են Աղդամ եւ Ֆիզուլի շրջկենտրոնները, որի հետեւանքով զոհվել է 4 եւ վիրավորվել երկու մարդ: Ըստ նույն աղբյուրների, ադրբեջանական կազմավորումներին իբր հաջողվել է հրետանային կրակով խափանել Լաչինի մարդասիրական միջանցքով Հայաստանից Ղարաբաղ մարտական տեխնիկա տեղափոխելու ներքական փորձը:

Հիշեցնենք, որ նման «ներքական փորձերի» խափանման մասին Ադրբեջանը սովորաբար հայտարարում է այն ժամանակ, երբ ռազմաճակատներում լուրջ անհաջողություններ է կրում:

ԱՐԱՄ ԱՐՂՈՒԹՅԱՆ

Հարց

Երեխաներին խոստումներով չես կերակրի

Դեկտեմբերի 10-ին «Ազգ»-ը մի փոքր տեղեկություն էր հաղորդել մայրաքաղաքում բաշխվող կաթի փոշու մասին: Հաղորդվել էր, որ մինչեւ յոթերորդ դասարանցի բոլոր տարիքի երեխաներին մեկից երկուական կիլոգրամ կաթնափոշին բաշխվում է դպրոցների կամ մանկական պոլիկլինիկաների միջոցով: Սակայն մեզ տեղեկացրին, որ հոդվածում վրիպում կա՝ կաթի փոշին մինչեւ մեկ տարեկան երեխաները չեն ստանում, բաշխումը սկսվում է մեկ տարեկանից: Պատճառը, պարզվում է, այն է, որ մոտ ժամանակներս կաթնային սնունդ է ստացվում, որը տրվելու է մինչեւ երկու տարեկաններին:

Սակայն երեխաներին խոստումներով չես կերակրի, մանավանդ արհեստական սնունդ ստացող փոքրիկներին: Մի՞թե Հյուսիսային Կովկասում «Նովոլակ»-ով թեթեւված գնացքների առկայությունից նորածինները կկշտանան: Ավելի ճիշտ չէ՞ր լինի տեղ հասած կաթնափոշուց բաժին հանել նաեւ ամենափոքրիկներին: Մանավանդ որ այսօր մանկական կեր չկա ոչ սեղանիկների վրա, ոչ կոմիսիոն խանութներում: Երեւանում «Նովոլակ» հանդիպեցինք միայն մեկ խանութում, այն էլ ժամկետն անց, գինն էլ 350 ռուբլի, մանկական սնունդ հանդիպեց նաեւ Տերյան փողոցի վրա 800 ռ. արժեքով: Ո՞ր ընտանիքի բյուջեի համար է մատչելի այս գինը: Ակնհայտ է, որ քչերին: Խանութներից վերացել է նաեւ մի կարճ ժամանակով հայտնված Շառ Ազնավուրի հիմնած գործարանի արտադրանքը՝ 55 ռ. արժեքով վիտամինացված կերը: Փոքրիկների համար որեւէ բան ճարելու ծնողների ջանքերը բախվում են առողջապահության նախարարության հարցերին՝ թե սպասենք:

Իսկ ստացված կաթնափոշին առայժմ բաշխվում է միայն քաղաքի երեք շրջաններում, պատճառը նույն վառելիքային դեֆիցիտն է: Սակայն դժվարությունները վառելիքի պակասով չեն սահմանափակվում: Վառելիքի առկայության դեպքում անգամ թղթիկներն ու ծույլերը ստիպված են տուփերն իրենք պարծել, իսկ մի քանի տոննա կաթնափոշին բարձելը կանանց ուժերից վեր աշխատանք է:

Տեղ հասցնելուց հետո էլ այլ կարգի խնդիրներ են ծագում: Մաշտոցի շրջանի թիվ 4 մանկական պոլիկլինիկայի տնօրենը բողոքեց, որ հսկայական քանակով կաթնափոշի պահելու տեղ չունեն, մանուկները շատ: Սակայն այդ կաթնափոշին մինչեւ բաշխելը պահեստավորելու հնարավորություն չունեն: Դիմել են ներքին գործերի բաժին, որտեղից մերժել են հսկիչներ ուղարկել՝ ազատ աշխատողներ չունենալը պատճառաբանելով: Իսկ հափշտակության, պակասորդի դեպքում պատասխանը տալու է պոլիկլինիկայի ղեկավարությունը: Եւ քանի որ ոչ հարմար պահեստային մաս ունեն, ոչ էլ բավարար քանակով աշխատողներ, հափշտակություններն այնքան էլ անհավանական չեն: Այնպես որ, մեզ մնում է խորհուրդ տալ կաթի փոշի ստացողներին որքան հնարավոր է արագ ստանալ իրենց հասանելիքը: Հակառակ դեպքում ձեր զավակները կաթ խմելու փոխարեն ստիպված կլինեն «ըմբռնումով» ընդունել կաթի բաշխումից իրենց անմասն մնալը:

Աչքը տեսածից է վախենում:

ԱՐՄԻՆԵ՞ ՕՀԱՆՅԱՆ

ՀՀ

Երեւանում ղնդում են, որ ոչ մի հայ զինվոր չկա Ադրբեջանի տարածքում

Հայաստանն ուրիշի տարածք չի նվաճել եւ չի էլ պատրաստվում այդ անել: Հայաստանի զինված ուժերի ոչ մի զինվոր չի գտնվում Ադրբեջանի տարածքում, ասվում է կիրակի օրը Հայաստանի պաշտպանության նախարարության հրապարակած հայտարարության մեջ:

Օրերս Ադրբեջանի զինված ուժերը Հայաստանի սահմանամերձ շրջանների վրա լայնածավալ հարձակում են սկսել: Գորիսն ու Կապանն աննախադեպ հրթիռակոծման են ենթարկվել, Ադրբեջանի օդուժը ռմբակոծել է այդ քաղաքները: Արդյունքում տասնյակ զոհեր ու վիրավորներ խաղաղ բնակչության շրջանում: Հայաստանի պաշտպանության նախարարության ստորաբաժանումները ստիպված են եղել պատասխանել եւ լռեցնել հակառակորդի կրակակետերը: Մասնավորապես հսկողության տակ են վերցվել այն բարձունքները, որտեղից անընդհատ հրետակոծվում է Կապանը: ■

Բաքու

Նախիջեւանի հետ կոնֆլիկտը լուծել սահմանադրական ճանապարհով

Բաքվում կայացած մամուլի ասուլիսում Գերագույն խորհրդի նախագահ Իսա Ղամբարովն ասաց, որ «այդ հարցի լուծման գործում օրենսդիրները մտադիր են հենվել հանրապետության ինքնիշխանության մասին 1991 թ. հոկտեմբերին ընդունված օրենքի վրա, որի համաձայն նախատեսվում էր կառուցել ադրբեջանական ամբողջատիրական պետությունը»:

Խորհրդարանի ղեկավարը կարծիք հայտնեց, որ անհրաժեշտ է Նախիջեւանում հիմնել Ադրբեջանի նախագահի ներկայացուցչի պաշտոն, ինչը թույլ կտա տարածքի վրա տարածել կառավարման նախագահական ձեւը:

Սակայն Ադրբեջանի ղեկավարությունը հազիվ թե զգայիորեն սահմանափակի Նախիջեւանի Ինքնավար Հանրապետության իրավունքները, քանի որ դա կարող է հանգեցնել էլ ավելի մեծ բարդությունների:

Ընդ որում կարող է ստեղծվել միջազգային բնույթի խնդիր: 1921 թ. Կարսի պայմանագրի համաձայն, Նախիջեւանի կարգավիճակը չի կարող փոփոխվել առանց Թուրքիայի եւ Ռուսաստանի համաձայնության:

Մինչդեռ Բաքվում եւ Նախիջեւանում ստեղծվել են Նախիջեւանի Գերագույն մեջլիսի նախագահ Հեյդար Ալիեւի պաշտպանության կոմիտեներ:

Բաքու

Հայկական ատոմակայանն առանց հումքի՞

Ինչպես գտնում է «Թուրան» գործակալությունը, հայկական ատոմակայանը վերաբացելու ճանապարհին կան բազմաթիվ խնդիրներ, որոնցից մեկն է առանձնացնել Ռուսաստանի եւ Հայաստանի միջեւ առկա տարաձայնությունները ատոմային վառելանյութի մնացորդների օգտագործման վերաբերյալ: Հայաստանի ատոմային էներգետիկան ամբողջովին կախված է Ռուսաստանի կողմից մատակարարվող միջուկային բաղադրամասերից: Մինչդեռ դառնալով ինքնիշխան պետություն, Հայաստանը կորցրել է ատոմային հումք օգտագործելու իրավունքը: 1963 թ. Վիեննայի կոնվենցիայի համաձայն միջուկային պետությունները չունեն ռադիոակտիվ հումք, առավել եւս պլուտոն երրորդ երկրներ առաքելու իրավունք: Ռուսաստանը կարող է Հայաստանին հումք տրամադրել միայն այն դեպքում, երբ Հայաստանը պահպանի միջազգային իրավունքի բոլոր պայմանները: Վերջերս Հայաստանից ստացված տեղեկությունները, թե իբր այդ երկրներում մշակվում է «միջուկային հասուցման զենք», լուրջ մտահոգություն են առաջացրել ինչպես Ռուսաստանում, այնպես էլ միջուկային այլ պետություններում, հաղորդում է «Թուրան»-ը:

Արբանյակային կապ Ադրբեջանում

Թուրքական «Նեսաշ» եւ «Տելեսաշ» ընկերությունները շարունակում են աշխատանքները Ադրբեջանի կապի գծերի վերանորոգման ուղղությամբ: Պայմանագրի համաձայն Ադրբեջանը թուրքական ֆիրմաներին կվճարի 14 միլիոն դոլլար Բաքվի, Գյանջայի եւ Սումգայիթի հեռախոսագծերը վերանորոգելու համար: Վճարումը կիրականացվի Թուրքիայի կողմից Ադրբեջանին տրվող վարկի հաշվին: Մոտ ժամանակներս կսկսվի Ադրբեջանի կապի նախարարության եւ ամերիկյան «IDB» ընկերության միջեւ կնքված պայմանագրի իրականացումը, որի համաձայն Բաքվում շահագործման կհանձնվի ամերիկյան արբանյակների միջոցով գործող տիեզերական կապի ավտոմատ հեռախոսային գիծը: Ադրբեջանն ամերիկյան ֆիրմային կվճարի այն եկամուտի հաշվին, որը կստացվի կապի հեռախոսային գծերի 5 տարվա միանական շահագործումից: Կապի նախատեսվող տարողունակությունը 120 ալիք է:

Կովկասի մահմեդականների առաջնորդի նամակը

Կովկասի մահմեդականների հոգեւոր առաջնորդ Շեյխ ուլ իսլամ հաջի Ալլահշուքյուր Փաշազադեն նամակ է հղել Հնդկաստանի վարչապետ Նարասիմխա Ռաոյին, որում Կովկասի մուսուլմանների համբերատարությունն է հայտնել Հնդկաստանի հավատակիցներին: Փաշազադեն Այոդհյայի ողբերգությունը գնահատել է որպես քաղաքացիների կրոնական եւ սահմանադրական իրավունքների ոտնահարում: Փաշազադեն Ռաոյին Հնդկաստանի քաղաքացիների, անկախ նրանց կրոնական պատկանելությունից, իրավունքների երաշխավորը լինելու կոչ է արել: Բաքվում Բոսնիայի, Ինգուշիայի եւ Հնդկաստանի մուսուլմանների իրավունքների պաշտպանության բողոքի ցույց է տեղի ունեցել: ■

Երեւան

Թուրքիան հաց է տալիս ըստ Ռուսիայի հետ համաձայնագրի

Թուրքիան Հայաստանին հաց է մատակարարում Ռուսաստանի հետ ունեցած պայմանավորվածության շնորհիվ, եւ ոչ առանց Ռուսաստանի մասնակցության, ասաց Երեւանում Ռուսաստանի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Վլադիմիր Ստուպիշինը: Նրա խոսքերով, Ռուսաստանը Հայաստանին ավելի շատ հաց է տվել, քան պատվիրված էր: Եւ եթե չլիներ շրջափակումը, հացի վիճակը Հայաստանում բավականին բարվոք կլիներ: ■

digitised by A.R.A.R.@

Ճշտում

«ԷԼԵԿՏՐԱԿԱՆ» ԱՆՃՇՏՈՒԹՅՈ՞ՒՆ, ԹԵ...

Ֆինանսների նախարարությունը պարզաբանում է

«Ազգ»-ի դեկտեմբերի 10-ի համարում տպագրված մեր «Էլեկտրականությունը մերն է, մենք՝ նրանը» հոդվածում նշել էինք, որ պետությունը պետք է Երքաղէլեկտրացանցին տար 50 մլն ռուբլի, որից 25 միլիոնն արդեն էլցանցը ստացել է, իսկ մյուս կեսը ֆինանսների նախարարությունը զանազան պատճառաբանություններով չի տալիս: Այդ փաստի մասին մեզ հայտնել էր Երքաղէլցանցի գլխավոր ինժեների տեղակալ պրն. Խաչատրյանը, որի խոսքն էլ մեջբերել էինք հոդվածում:

Հոդվածի լույս տեսնելուց հետո խմբագրությանը դիմեց ՀՀ ֆինանսների նախարարության տրանսպորտի, կապի, առեւտրի եւ սպասարկման ոլորտի բաժնի պետ Սիմոն Հակոբյանը՝ ցանկանալով որոշ պարզաբանումներ անել: Պրն. Հակոբյանը հայտնեց, որ Հայաստանի Հանրապետության Նախարարների խորհրդի օգոստոսի 20-ի թիվ 334 կարգադրությամբ «Հայէներգո» պետական ձեռնարկության առկա միջոցներից ձմռան նախապատրաստական աշխատանքների համար Երքաղէլցանցին հատկացվել է 50 միլիոն ռուբլի: Եւ ֆինանսների նախարարությունն այդ գումարի հետ ոչ մի կապ չի ունեցել, քանի որ այն պետք է հատկացվեր ոչ թե պետական բյուջեից, այլ «Հայէներգո»-ի միջոցներից: Անմիջապես «Հայէներգոն» պետք է տար այդ գումարը: Սակայն քանի որ Երեւանի քաղաքային էլեկտրացանցը պարտք էր վերջինիս 400 մլն ռուբլի (որ գոյացել էր էլեկտրացանցի աբոնենտային պարտքերից), նա հրաժարվել էր հատկացնել վերոհիշյալ 50 միլիոնը:

Ի դեպ, այս 50 միլիոնը, ինչպես նշեց պրն. Հակոբյանը, լրացուցիչ գումար էր, քանի որ էլեկտրացանցն իրեն հասանելիք գումարը ստացել էր: Եւ ֆինանսների նախարարությունը զգալով վիճակը, պետական բյուջեից 25 մլն. ռուբլի այսպես կոչված օգնություն էր տվել նրան:

Ահա այս 25 միլիոն ռուբլու մասին է խոսքը, ասաց Սիմոն Հակոբյանը: Եւ օգնության համար պետք էր շնորհակալություն հայտնել, ոչ թե մեղադրել: Պրն. Հակոբյանն ավելացրեց, որ իր կարծիքով էլցանցի հետ ծագած խնդիրների հիմնական պատճառներից մեկն այն «Հայէներգո» ձեռնարկության կազմից հանելն է, որին նախկինում ենթարկվում էր Երքաղէլեկտրացանցը:

Մեզ մնում է ներողություն խնդրել ոչ մեր մեղքով թույլ տրված անճշտության համար եւ միաժամանակ զարմանալ, թե ինչպես կարող է Երքաղէլեկտրացանցում պատասխանատու պաշտոն զբաղեցնող անձը (Հակոբ Խաչատրյանը) նման տնտեսական իրավիճակում անհիմն ու սխալ տեղեկություն տալ: Կամ գուցե նա ծանո՞թ չէ կառավարության կարգադրությանը, ինչը գրեթե անհնար է:

Գ.Ն.

Երեւան

Հայկական կոնյակի ծանր օրերը

Երեւանի կոնյակի գործարանի արտահանման բաժնի պետ Ռուբեն Սահակյանը «Նոյյան տապան» գործակալության թղթակցին հայտնել է, որ կոնյակի գործարանն ապրում է ծանր օրեր: Ամբողջ 1992 թ. ընթացքում արտահանվել է ընդամենը մոտ 8 հազար լիտր կոնյակ: Հայկական կոնյակի նկատմամբ մեծ հետաքրքրություն են ցուցաբերել Ճապոնիան, Գերմանիան, Բելգիան, ԱՄՆ-ը: Նշված երկրներում կան շահագրգռված ֆիրմաներ, որոնք տեղում կատարում են պահանջարկի եւ այլ անհրաժեշտ հանգամանքների մարկետինգային ուսումնասիրություններ, որպեսզի Հայաստանի ապաշրջափակման դեպքում հնարավոր լինի միանգամից դիմել գործնական քայլերի: Կոնյակի բարձր որակը դեռ բավական չէ միջազգային շուկա դուրս գալու համար: Անհրաժեշտ են համապատասխան փաթեթավորում եւ տարա, որն այժմ մեր ամենամեծ խնդիրն է: «Ընդհանրապես գործարանի վիճակի բարդությունը կապված է ոչ միայն շրջափակման, այլեւ այն բանի հետ, որ դեռ մշակված չեն հայկական կոնյակի միջազգայնացման ստրատեգիան եւ իրավաբանական ու տնտեսական հիմքերը», ասաց Ռուբեն Սահակյանը եւ ավելացրեց՝ «Սակայն Հայաստանը չի կարող կոնյակ չարտադրել»:

Ինչպես կարծում են փորձագետները, մոտակա ամիսներին կոնյակի արտադրությունը Հայաստանում այնուամենայնիվ պակասելու է: ■

Մի՞թե

«Լույս են ընկել» 10 եւ 15 կոպեկանոցներ

Այն, որ Երեւանի փողոցներում ու ստորգետնյա անցումներում տեղադրված ու «կախաղան հանված» հեռախոսային ավտոմատներն ի վիճակի չեն զանգելու, բնավ էլ ջեռուցման բացակայության կամ հովհարային անջատումների հետեւանքով չէ: Եթե նկատի առնենք, որ դրանց մեծ մասը զանազան օբյեկտիվ եւ սուբյեկտիվ պատճառահետեւանքային կապի «շնորհիվ» խեղվել ու հաշմանդամ է դարձել, մյուս մասի անգործության պատճառը համապատասխան մետաղադրամների բացակայությունն է: Իսկ դրանց հայթայթումը բերեւս բազում լուծելի եւ անլուծելի խնդիրներ է առաջադրում:

Սակայն, հուրախություն հեռախոսասեր եւ հեռախոսազուրկ մարդկանց, Հանրապետության հրապարակում Միությունների տան հարեւանությամբ գտնվող փոստի մուտքի մոտ սկսել են 10 եւ 15 կոպեկանոց մետաղադրամներ «վաճառվել»: Այն փաստը, որ դրանք վաճառվում են, անշուշտ այնքան էլ զարմանալի ու նոր բան ասող չէ, որովհետեւ հիմա գրեթե ոչինչ չի մնացել, որ վաճառքի չհանվի: Զարմանալին ու անըմբռնելին շուկայական կոչված հարաբերությունների այս թոհուբոհում այն է, որ այդ մետաղադրամները «վաճառվում են» իրենց գնից շատ չնչին տարբերությամբ, ընդ որում այդ տարբերությունն արտահայտվում է նրանով, որ դրանք «վաճառողներն» այդ «առեւտրի» մեջ նաեւ իրենց փայաբաժինն են փախցնում, ասենք 3 ռուբլու դիմաց տալով 18 հատ 15 կոպեկանոց: Բայց ինչպես ասում են, սա չարյաց փոքրագույնն է, քանզի չի բացառվում, որ մի քանի քայլ հեռու կամ փողոցի մի անկյունում «զանգրահեր մի տղա», «տասնհինգամյա մի ժիր պատանի» դրանք վերավաճառի ավելի բարձր գնով, եւ հետո այսպես կոչված «հեռախոսային» կոպեկներ ձեռք բերելու ավելի «հավաստի ու հուսալի» աղբյուր» առայժմ չկա: Իսկ մենք մեզ իրավունք ենք տալիս վերոհիշյալը անվանել ոչ թե դրամափոխանակություն, այլ ուղղակի վաճառք: Որովհետեւ դրա համար առայժմ բավարար հիմքեր չկան, եւ հետո... ինչու՞ ժամանակի ոգուն անհամապատասխան քայլեր անել:

Գ. Ն.

Հասարակական տրանսպորտով երթեւեկելը թանկացել է: Հայաստանի մայրաքաղաքի բազմաթիվ բնակիչների համար անակնկալ եղավ Երեւանի հասարակական տրանսպորտով երթեւեկության վճարի բարձրացումը: Այժմ տրոլեյբուսով, ավտոբուսով, տրամվայով եւ մետրոյով երթեւեկելը արժի 3 ռուբլի:

ՀԱՅԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԱՆԽՈՆՋ ՆՎԻՐՅԱԼԸ

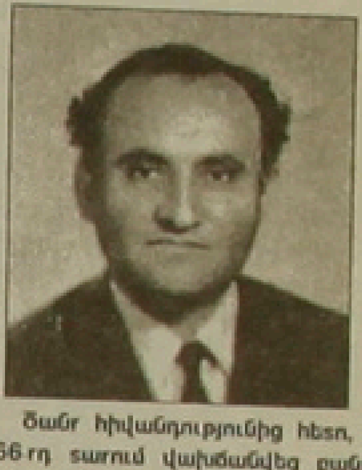

Ծանր հիվանդությունից հետո, կյանքի 66-րդ տարում վախճանվեց բանասիրական գիտությունների դոկտոր (1968), պրոֆեսոր (1970), Հայաստանի բարձրագույն դպրոցի վաստակավոր գործիչ (1982), Երեւանի հայկական մանկավարժական ինստիտուտի հայոց լեզվի ամբիոնի վարիչ (1985-ից) Վաղարշակ Արզումանի Քոսյանը:

Պրոֆ. Վ. Քոսյանը եղել է ակադեմիկոսներ Ար. Ղարիբյանի, Գր. Ղափանցյանի, Հր. Աճառյանի, Մ. Աբեղյանի աշակերտը, գիտական բարձր պատրաստությամբ եւ նախանձելի աշխատասիրությամբ ծառայել է հայագիտության զարգացմանը, հայ դպրոցի մայրենիի ուսուցիչների կրթության եւ դաստիարակության շնորհակալ գործին:

Ծնվել է 1927 թ. Սպիտակի շրջանի Մեծ Պարնի գյուղում: Մանուկ հասակում պատերազմում կորցնելով հորը՝ բազմանդամ ընտանիքի զավակն այնուհետեւ ինքն է հարթել իր ճանապարհը: Գիտական բարձր աստիճան ու լայն ճանաչում, բուհի վարպետ մանկավարժի համարում, դպրոցում հայոց լեզվի ուսուցման խնդիրների լուծման հմուտ խորհրդատու. ինչի որ հասել է կյանքում, հասել է իր ընդունակություններով, ջանքերով, աշխատանքով:

Մոտ երկու տասնյակ գրքերի եւ եռանիշ թվով հաշվվող հոդվածների հեղինակ է: Այս աշխատանքների մեջ հատկապես ծանր են կշռում գրաբարի, միջին հայերենի, գրական արեւելահայերենի ու արեւմտահայերենի բառակապակցություններին նվիրված 5 հատորները, որոնք մի կուռ ամբողջություն են ներկայացնում եւ այդ մարզում կոթողային են դարձել: Հնարավոր չէ ժխտել, որ հայերենի բառակապակցությունների ուսմունքն ի դեմս նրա գտել է իր ստեղծողին եւ յուրովսանն ծավալողին:

Շարահյուսական իմաստաբանություն, ձեւաբանություն, համեմատական բառագիտություն, հին հայերենի համաբարբառներ, հայոց լեզվի ավանդական մեթոդիկա, բուհական եւ դպրոցական (Սփյուռքի համար) ձեռնարկներ. ահա բնագավառներ, որոնցից յուրաքանչյուրում լուրջ խոսք է ասել Վ. Քոսյանն իր գիտամանկավարժական 40-ամյա գործունեության ընթացքում: Ավելացնենք մոտ մեկ տասնյակ այսօր գիտթեկնածուների ղեկավարություն, խորհրդատվություն, ԳԱ լեզվի ինստիտուտի փոխտնօրենություն, մանկավարժական ինստիտուտում դեկանություն, բանասիրության գծով գիտաստիճաններ շնորհող խորհրդի նախագահություն:

Իրոք որ կորուստը ծանր է ու մեծ:

Եւ նրա վաստակի ու հիշատակի նկատմամբ խոր հարգանքը դեռ երկար կմնա նրան ճանաչողների սրտում:

ՀՀ ԲԿԳ նախարարություն
ՀՀ ԳԱ լեզվի ինստիտուտ
Երեւանի Խ. Աբովյանի անվան հայկական մանկավարժական ինստիտուտ

Փարիզ

Հայերը երախտապարտ Իսի լը Մուլինոյի քաղաքապետարանին եւ բնակչությանը

Դեկտեմբերի 6-ին, ժամը 12-ին Փարիզի երկրորդ հայաշատ արվարձան Իսի լը Մուլինոյի Rue de Defence փողոցում կազմակերպվել էր մի պաշտոնական հանդիպում Իսիի հայ, հրեա, ֆրանսիացի եւ կորսիկացի բնակչության միջեւ, հովանավորությամբ քաղաքապետ, ազգային խորհրդարանի RPR կուսակցությունից երեսփոխան, նախկին նախարար կորսիկացի Անդրե Սանտինիի:

Առավոտյան տեղի ս. Մարիամ Աստվածածին եկեղեցում պատարագից հետո առաջնորդ հայր Մյուռոնը հոգեհանգստի արարողություն կատարեց 1988 թ. երկրաշարժի զոհերի հիշատակին, որին մասնակցում էին Ֆրանսիայի պաշտոնական դեմքեր Սանտինիի գլխավորությամբ:

«7 դեկտեմբերի, 1988» ասոցիացիայի, որը զբաղվում է հայրենի հոգեբանների, փրկարարների, հրշեջ խմբերի պատրաստմամբ եւ կատարելագործմամբ, միջնորդությամբ եւ ջանքերով հայաստանցի քանդակագործ Ալբերտ Ավետիսյանը բրոնզե արձան էր պատրաստել ի երախտագիտություն Իսի լը Մուլինոյի քաղաքապետարանին եւ ժողովրդին, որը երկրաշարժից հետո զգալի օգնություն էր ցուցաբերել Հայաստանի ժողովրդին:

Իսիի քաղաքապետը, փոխքաղաքապետ Մորիս Կարակյոզյանը, «7 դեկտեմբերի, 1988» ասոցիացիայի նախագահ Հերոլդ Ալեքսանյանը, Ֆրանսիայում Հայաստանի գործերի ժամանակավոր հավատարմատար Վահան Փափազյանը եւ Գյումրիի ֆրանսիական դպրոցի տնօրեն Մարտին Փաշայանը խոսեցին հայ-ֆրանսիական հարաբերությունների, երկրաշարժից հետո ֆրանսիական օգնության մասին: Մորիս Կարակյոզյանն իր խոսքում քաղաքապետ Անդրե Սանտինիին անվանեց հայերի «տայտայ», որ արեւմտահայերենում նշանակում է մեծ քեռի, որը ներկա մի քանի հայերի կողմից գնահատվեց որպես ոտնալեզություն եւ չափազանցություն:

ՌԱՖՖԻ ՀԵՐՄՈՆ ԱՐԱՔՍ
Մեր սեփ. թղթակից, Փարիզ

Բուժում առանց դեղամիջոցների

Էքստրասենս Ա. Ա. Պետրոսյանը բուժում է կակազող, էնուրեզով (գիշերամիզություն), պերիոդիկ (երեւանյան) հիվանդությամբ տառապող երեխաների:

Հասցեն՝ Երեւան, Երկարգծի կլինիկական հիվանդանոց, 5-րդ հարկ, 518 սենյակ:

Ընդունելությունն ամեն օր (բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից) ժամը 11.00-13.00
Հեռախոս՝ 45-60-34

Մշակույթի օջախներ

Մատենադարան. Պատմության կորուստը վերջն է ամեն ինչի

Այսօր մեր մշակույթի հետ ինչ-որ ձեւով կապված օջախներն անուշադրության են մատնված: Ջերմության անկանոն մատակարարումից ու էլեկտրաէներգիայի հովհարաձեւ անջատումներից մեծագույն սպառնալիքի տակ են մշակույթի արժեքների պահպանությանը կոչված օջախները՝ թանգարանները, պատկերասրահները, Մատենադարանը, որ համաշխարհային մշակութային ասպարեզում մեր ամենահայտնի վկայագիրն է:

Պետական պատկերասրահի վիճակին մեր թերթն արդեն անդրադարձել է: Իսկ ինչպիսի՞ն է վիճակը Մատենադարանում: Շնորհիվ այն բանի, որ Մատենադարանն առանձին կաթսայատուն ունի, որի միջոցով ի դեպ ջեռուցվում է նաեւ «Հրազդան-2» հյուրատունը, մայրաքաղաքում գազի եւ ջեռուցման բացակայության պայմաններում այն կարողացավ պահեստավորված որոշ քանակությամբ վառելիքի շնորհիվ միառժամանակ պահպանել ձեռագրերի «կյանքը»: Սակայն որոշ ժամանակ անց դա եւս վերջացավ, եւ ձեռագրերի կորստյան վտանգն ակնհայտ էր: Այդ օրերին տեղի ունեցած մեր զրույցի ժամանակ Մատենադարանի գլխավոր ավանդապահ Գեւորգ Տեր-Վարդանյանը հայտնեց, որ ձեռագրերի համար ջեռուցումն խիստ կենսական անհրաժեշտություն է: Այն ոչ միայն պահպանում է ձեռագրերի համար անհրաժեշտ համապատասխան ջերմաստիճան, այլեւ ջեռուցման միջոցով է կարգավորվում նաեւ ձեռագրապահոցների օդափոխությունը: Տաք ջրի բացակայության պատճառով դադարում է գործել նաեւ օդափոխիչ համակարգը եւ պահոցների ջերմաստիճանի ու խոնավության կարգավորումը հնարավոր չէ:

Դրա հետեւանքով ձեռագրերը փչացման իրական վտանգի առաջ են կանգնում, որովհետեւ մագաղաթը, կաշին, թուղթը, որոնք կազմում են ձեռագրերի հիմնական, բաղկացուցիչ մասը, օրգանական նյութեր լինելով ջերմաստիճանի անկայունությունից ու տատանումից կարող են քայքայվել:

Այնուամենայնիվ, չնայած էլեկտրական սուղ միջոցներին, կարողություններին, հնարավո՞ր է էլեկտրաէներգիայի միջոցով կազմակերպել ջեռուցումը:

Մատենադարանի գլխավոր ավանդապահն ասաց, որ դա ներկա դրությամբ անհնար է, քանի որ դրա համար անհրաժեշտ է վերասարքավորել ողջ համակարգը: Իսկ դա իրականացնելու համար ոչ հնարավորություն կա, ոչ էլ առավել եւս միջոցներ:

Մի քանի օր առաջ հանրապետություն մուտք գործող գազի ծավալը որոշակի չափով ավելացել է, վառելիքի հարցը եւս բարելավման հույսեր է ներշնչում: Եւ հաշվի առնելով բնակարաններում գազի գոյության փաստը, կարելի է հուսալ, որ գազի առկայության «հաճույքը վայելելուց» անմասն չի մնա նաեւ Մատենադարանը, այլապես իրոք անդառնալի կլինի մեր կորուստը, եւ անհաշվելի՝ այդ կորստյան չափը:

Մատենադարանի «կենսագործունեությունը» պետք է լինի մշակույթի հարցերով զբաղվող համապատասխան մարմինների, կառավարության եւ նաեւ անձամբ հանրապետության նախագահի ուշադրության կենտրոնում: Մատենադարանն է մեր պատմության ու գոյության ամենահզոր վկան:

Իսկ պատմության կորուստը վերջն է ամեն ինչի:

ԳԱԳԻԿ ՆԱՀԱՊԵՏՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

Եկեղեցի

Վազգեն Ա-ն փորձում է վերականգնել Ս. Էջմիածնի եւ Կիլիկիոյ Աթոռի խզված կապերը

Դեկտեմբերի 11-ին առաջին անգամ Հայաստանի լրագրողները հրավիրվեցին Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին՝ մասնակցելու Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Վազգեն Ա-ի մամուլի ասուլիսին: Այն նվիրված էր ամերիկահայ մտավորական Երվանդ Ազատյանի «Ազգ» թերթի 1992 թ. նոյեմբերի 4-ի համարում տպագրված «Նոր խոսք «հայրական խոսք»-ի փոխարեն» հոդվածի հետեւանքով Երեւանի եւ արտասահմանի հայ մամուլում արծարծված հայ եկեղեցու վերաբերող մի հարցի, որն իր մեջ ամփոփում է Ս. Էջմիածնի եւ Կիլիկիո Աթոռի հարաբերությունների խնդիրը: Բնականաբար հարց է ծագում, թե ո՞րն է նշված թեմայի հրատապությունը, որ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսն անհրաժեշտ է համարել հանդիպել լրագրողների հետ եւ հայտնել իր դիրքորոշումը: Վեհափառ Հայրապետն իր ներածական խոսքում, որը ներկայացվեց նաեւ գրավոր, տվեց բարձրացված հարցի իր գնահատականը, ասելով, որ թեեւ այդ խնդիրը «բոլորովին այժմեական չէ եւ ոչ մի առնչություն չունի մեր ժողովրդի ճակատագրի եւ ողբերգական կացությունների հետ», բայց վերջին անգամը լինելով, նա անդրադառնում է «երկրորդական», «զուտ եկեղեցական» այդ «մանրմունր հարցերին»: Այնուհետեւ նա ասաց.

«Իմ գահակալութեան հենց սկզբից ես դժբախտութիւնն ունեցայ ժառանգելու սփիւռքում մեր եկեղեցու ծոցում ստեղծուած պառակտուած վիճակ, երկու հակամարտ կողմերով: Եկեղեցին դարձել էր կուսակցական պայքարների կռուադաշտ, պայքարի առանցքը հանդիսանալով կուսակցութեանց կողմնորոշումը Հայաստանի սովետական կարգերի հանդէպ:

Այդ պայքարը առաւել բորբոքուեց ու փոթորկուեց Տանն Կիլիկիոյ նոր կաթողիկոսի ընտրութեան առիթով 1956 թուականի փետրուար-մարտ ամիսներին Լիբանանում, որի հետեւանքով խանգարուեցան բարեկամութեան եւ գործակցութեան կապերը Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի եւ Կիլիկեան կաթողիկոսութեան միջեւ ու սկիզբ առաւ եւ տարածուեց ծանօթ եկեղեցական տագնապը գրեթէ ողջ հայ սփիւռքի տարածքի վրայ, հակամարտ կուսակցութեանց գործուն մասնակցութեամբ, տագնապ, որի հանդէպ բնականաբար անտարբեր չէր Սովետական Հայաստանի կառավարութիւնը:

Վերջին երեսուներկու տարիների ընթացքում մեր եկեղեցու կեանքում տագնապալի այդ շրջանը անցաւ զանազան փուլերից համերաշխ մի լուծում գտնելու ցանկութեամբ: Յաճախ տեղի ունեցան նաեւ հանդիպումներ եւ բանակցութիւններ, առանց ցանկալի մի լուծման յանգելու:

Սակայն այս կացութեան մէջ մեր եկեղեցին դիմաւորեց 1988-ից սկսած ազգային վերազարթօնքի փոթորկումը եւ մանաւանդ նոյն տարուայ դեկտեմբերի 7-ի աւեր երկրաշարժը: Եւ ապա յաջորդեց փլուզումը սովետական կարգերի ու հռչակումը Հայաստանի Հանրապետութեան ազգային անկախութեան: Այս պատմական իրադարձութիւնները ցնցեցին ոչ միայն ժողովրդի կեանքն ու գիտակցութիւնը, այլ նաեւ Մայր եկեղեցու: Այդ օրերից սկսած զգացինք եւ զգում ենք առաւել պայծառութեամբ այսօր, որ մեր ժողովրդի պատմութեան գրքում փակուեց մի ամբողջ շրջան՝ սովետական շրջանը եւ սկիզբ առան մեր ազգային անկախութեան կերտման ժամանակները: Սովետական շրջանը ընդմիշտ փակուելով, իր փլատակների տակ թողեց նաեւ բոլոր այն քաղաքական, գաղափարախօսական կամ եկեղեցական՝ անցեալում տագնապ յարուցող հարցերն ու մտայնութիւնները:

Այս գիտակցութեամբ առաջնորդուած, մեր խիղճը թելադրեց մեզ, որ մեր Մայր Հայրենիքի ազգային վերանկերտման այս ժամանակաշրջանում, երբ մանաւանդ բազում վտանգների ուրուականը հետապնդում է մեր հայրենի ժողովրդին, պարտինք առաւելագոյն չափով ամրապնդել մեր ազգային կեանքի ներքին միասնութիւնը ու համերաշխ գործակցութիւնը, ի մասնաւորի եկեղեցական կեանքի մակարդակի վրայ: Այս փրկարար ճանապարհի վրայ, այո, հրամայական ենք նկատում նաեւ եղբայրական յարաբերութիւնների եւ գործակցութեան վերականգնումը ու զարգացումը Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի եւ Տանն Կիլիկիոյ Աթոռի միջեւ:

1. Ահաւոր երկրաշարժից յետոյ Մենք եւ Գարեգին Բ կաթողիկոսը ողջագուրուեցինք Փրկչի Իջման Սուրբ Սեղանի առաջ, միասին արտասանեցինք ու աղօթեցինք:

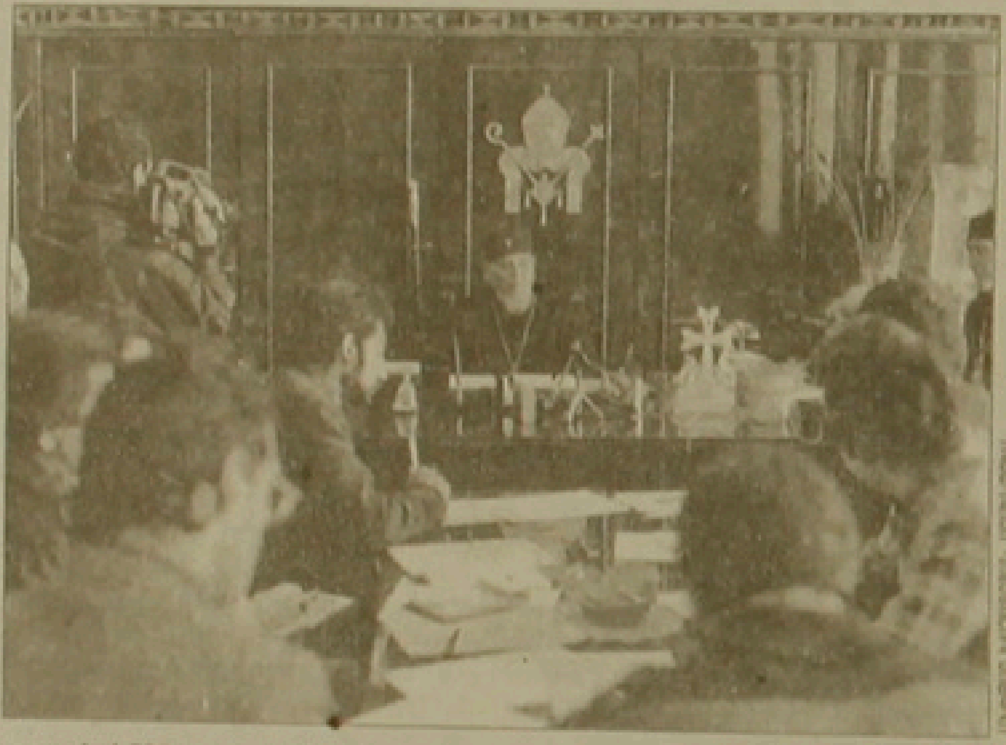

Վա՞տ արեցինք:

2. Ապա, շուրջ՝ երկու ամիս անց, մեր կառավարութեան խաչալերանիով էլ, Գարեգին կաթողիկոսի հետ այցելեցինք Միացեալ Նահանգներ՝ ապահովելու համար վերականգնումը Ստեփանաւանի աւերուած քաղաքի:

Վա՞տ արեցինք:

3. Մի քանի տարի առաջ, Բեյրութի խաղաղացիական պատերազմի տագնապալի օրերին, Մայր Աթոռը, հազար հազար դոլար տրամադրեց Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան իբրեւ եղբայրական օգնութիւն, իսկ երկրաշարժից յետոյ Կիլիկեան Աթոռը հազար հազար դոլար նուիրեց մեզ Լենինականի Սուրբ Աստուածածին եկեղեցու փուլ եկած զանգակատան վերականգնման համար:

Վա՞տ արեցինք:

4. «Հիմնադրամ»-ի հայրենանուէր գործի յաջողութեան ի խնդիր, նոյն թուականին կոնդակներով Մենք եւ Գարեգին Բ կաթողիկոսը կոչերով հանդէս եկանք աշխարհում մեր ժողովուրդին:

Վա՞տ արեցինք:

5. Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահի հրաւէրով Մենք եւ Գարեգին Բ կաթողիկոսը մաս կազմեցինք «Հիմնադրամ»-ի հոգաբարձութեան ժողովին իբրեւ գործակիցներ:

Վա՞տ արեցինք:

6. Հայաստանում մեր սուրբ եկեղեցին պաշտպանելու համար օտարամուտ կրօնական հոսանքներից, Մենք եւ Գարեգին Բ կաթողիկոսը միասին մի հայրենական խօսք ուղղեցինք մեր ժողովրդին, որ հաւատարիմ մնայ սուրբ ազգային մայր եկեղեցուն:

Վա՞տ արեցինք:

7. Մեր միջեւ մշակուեց եղբայրական յարաբերութիւնների ճանապարհով, միասին ծրագրեր մշակեցինք առաւել զօրացնելու մեր եկեղեցին, օծելու այն նորերեալ ձեռնհաս սպասաւորներով եւ գործակցաբար պատրաստելու աստուածաբանական ու կրօնագիտական դասագրքեր մեր հոգեւոր վարժարանների համար:

Վա՞տ ենք անում:

8. Մեր բոլոր հանդիպումների ընթացքում խորհրդակցել ենք եւ ճանապարհներ որոնել, արտասահմանի մի քանի ծանօթ թեմերի հարցերը կանոնադրական ձեւերով լուծելու համար: Յունաստանի թեմը արդէն պատրաստ է միանալու Մայր Աթոռին:

Վա՞տ ենք արել:

9. Նման առիթներով մտահոգ սրտով փորձում ենք ամրապնդել ազգային միասնութեան եւ համերաշխ գործակցութեան ոգին մեր ժողովրդի ծոցում գործող կուսակցութեանց միջեւ, նոյնիսկ միջնորդ հանդիսանալու մղումով:

Վա՞տ ենք անում:

10. Ինչպէս այլ առիթներով արտայայտուել ենք, մեր օրերին Հայաստանի Հանրապետութեան պայմաններում, այլեւս որեւէ այժմէութիւն չունեն հայ սփիւռքում, սովետական կարգերի շրջանում ստեղծուած կացութիւններն ու գործելակերպը, ի մասնաւորի հայ եկեղեցական կեանքի մակարդակի վրայ եւ Մայր Աթոռի ու Տանն Կիլիկիոյ Աթոռի յարաբերութիւններում: Պարզ է բոլորին, որ այդ կացութիւններն ու գործելակերպերը առաջ էին եկել միմիայն սովետական կարգերի առկայութեան հետեւանքով Հայաստանում: Եթէ 1956 թուականին, երբ Մենք Պէյրութ գնացինք, Հայաստանը ազգային անկախ պետութիւն լինէր, Կիլիկեան Աթոռի Կաթողիկոսի ընտրութեան առիթը կը ստեղծէ՞ր ծանօթ տագնապը մեր եկեղեցու ծոցում:

Չհասկանալ այս պարզ ճշմարտութիւնները՝ ոմանք նշանակէր զուրկ լինել Հայաստանի այժմեան անկախութեան գաղափարից, զուրկ լինել այս օրերին մեր երկրում, մեր ազգային գոյատեւմանը սպառնացող վտանգների զգացողութիւնից:

Այժմ մեր առաջ կան գործելու երկու ճանապարհներ. մէկը՝ հին ճանապարհն է, հարցերը լուծելու առճակատումներով ու պայքարով, ճանապարհ ժառանգուած սովետական շրջանից, երկրորդը՝ մեր որդեգրած նոր ճանապարհն է, մեր եկեղեցական կանոնական հարցերը լուծել փորձել համբերատար ոգով, եղբայրական յարաբերութեանց եւ համերաշխ գործակցութեան ճանապարհով, մեր հայրենի անկախ պետութեան գերագոյն շահերի գիտակցութեամբ:

Մենք ընտրել ենք այս երկրորդ, նոր ճանապարհը, համոզուած լինելով, որ պայքարի ճանապարհը մեզ չի տանի դէպի լուծումը առաջնորդուած լուծելի հարցերի, այլ, ընդհակառակը, կը խորացնի պառակտումը, կը բորբոքի կրքերը, կը տկարացնի Հայ Առաքելական եկեղեցու նուիրապետական Աթոռների միասնութիւնը, նրա միարար ու խաղաղարար պատմական առաքելութիւնը մեր ազգի այս ճգնաժամային, բախտորոշ ժամանակներում:

Այս օրերին, ընթերցելով որոշ թերթերի յօդուածները՝ Սուրբ Էջմիածնի Մայր Աթոռի եւ Տանն Կիլիկիոյ Աթոռի յարաբերութիւնների վերաբերեալ, ես առաւել համոզուեցի, որ ուղիղ է Մեր ընտրած ճանապարհը, ու արդար է մեր գործը եւ ազգաւէտ՝ մեր երազանքը:

Մենք անձնապէս ստանձնում ենք պատասխանատուութիւնը մեր որդեգրած գործելակերպի, ստանձնում ենք ամբողջապէս»:

Իր խոսքից հետո Վեհափառը պատասխանեց լրագրողների հարցերին: Նախ, բնականաբար հետաքրքրում էր, թե ինչպիսին են Ս. Էջմիածնի եւ Կիլիկիոյ Աթոռի ներկա հարաբերությունները: Վազգեն Ա-ն հայտնեց, որ համագործակցությունը բարեկամական է եւ չկա գերադասի կամ ստորադասի հարց: Ս. Էջմիածնի կաթողիկոսը համարվում է Ամենայն Հայոց կաթողիկոս: Եւ դրանով ամեն ինչ ասված է: Հայաստանի քրիստոնեության ընդունման 1700-ամյակի առիթով երկու աթոռների միացման հնարավորությունը Վեհափառը բացառեց, նշելով որ «միացման հարց չկա»: Իսկ իրական պատմությունն այն է, որ արդեն 500 տարի շարունակ գոյություն ունի Կիլիկիո աթոռ եւ «անցած տարիների ընթացքում երբեմն ստեղծվել են ոչ բարեկամական իրավիճակներ»: Ս. Էջմիածնի եւ Անթիլիասի կապերը հատկապես սերտ են եղել Խրիմյան Հայրիկի օրոք, որը գործի դնելով իր նվիրվածությունն ու հայրենասիրությունը, կարողացավ վերականգնել խզված կապը: Մինչեւ անգամ Կիլիկիայի կաթողիկոս ընտրվեց Ս. Էջմիածնի միաբան Գարեգին Առաջինը: Սակայն 1956 թվականից հարաբերությունները դժբախտաբար խանգարվեցին: «Ես հիմա ուզում եմ վերականգնել», ասաց Վազգեն Ա-ն:

Մեր այն հարցին, թե Վազգեն Ա-ի եւ Գարեգին Բ-ի եղբայրական հարաբերությունները ե՞րբ պետք է իջեցվեն թեմերի մակարդակով եւ նման բարեկամական հարաբերություններ հաստատվեն թեմերի հավատացյալ ժողովուրդների միջեւ, Վեհափառը պատասխանեց, որ «Այդ վիճակը կա՛ ընդհանրապես, բացի երկու-երեք թեմերից. Պարսկաստանի, ԱՄՆ-ի մի մասի եւ Կանադայի մի մասի»: Վեհափառի կարծիքով, վերջին 30 տարիների ընթացքում այդ հարցերը բարձրացվել են քաղաքական պատճառներով: Այժմ Հունաստանի թեմը, որը նախկինում չէր ենթարկվում Ս. Էջմիածնին, համաձայնվել է եւ պատրաստակամ դիմել է, որպեսզի վերադառնա Ս. Էջմիածնի կաթողիկոսության իշխանության ներքո:

«Կմնա լուծել մյուս հարցերը Իրանում, Մ. Նահանգներում», ասաց վեհափառը եւ ավելացրեց, որ նոր պայմաններում լուծում գտնելու միակ ճանապարհը «համերաշխ գործակցությունն է»: Անդրադառնալով Ռամկավար ազատական կուսակցության Ս. Էջմիածնին 1921-ից ի վեր սատար կանգնելու հարցին եւ ՌԱԿ մամուլում տպագրված քննադատական հոդվածներին, Վազգեն Առաջինը համաձայնեց առաջին մտքի հետ եւ ասաց. «Իմ կաթողիկոսությունից առաջ եւ հատկապես հետո Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնին փայլել է ՌԱԿ-ի բարեկամական վերաբերմունքը եւ մինչեւ այսօր էլ այդպես է»: ՌԱԿ-ը միշտ էլ հարգել է Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին եւ նրա վարած քաղաքականությունը եկեղեցական իմաստով: «Այսօր էլ ես սպասելի եմ գտնում, որ Ռամկավար ազատական կուսակցությունը հետայսու շարունակի նույն վերաբերմունքը որդեգրել Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի նկատմամբ», ասաց Վեհափառը:

Անդրադառնալով Երվանդ Ազատյանի հոդվածին, Վեհափառը հայտնեց այն կարծիքը, թե դա համարում է ոչ թե ՌԱԿ-ի, այլ հոդվածագրի անձնական կարծիքը, երեւի մոռանալով, որ նույն մտահոգությամբ էլ դեկտեմբերի 3-ի ամսաթվով «Ազգ»-ում հրապարակվել էր ՌԱԿ-ի խոսքը: Ինչեւէ, եզրափակելով այս թեման, Վեհափառ Հայրապետը խոսեց նաեւ լրագրողներին հուզող մի քանի այլ եկեղեցական հարցերի շուրջ: Մեր այն դիտմանը, թե ի տարբերություն հայ առաքելականների, հայ կաթոլիկ հոգեւորականներն ավելի պատրաստված են եւ հոգ են տանում սփյուռքի ոչ միայն հոգեւոր, այլեւ միջնակարգ դպրոցների մասին, Վեհափառը հայտարարեց, թե արտասահմանի եկեղեցիների չափազանց մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանյայց եկեղեցու ղեկավարության ներքո: «Անշուշտ գնահատելի է նաեւ կաթոլիկ եկեղեցու մի քանի վարժարանների գործունեությունը», եզրափակեց Վեհափառը:

Այնուհետեւ Վատիկանի եւ Ս. Էջմիածնի հարաբերությունները գնահատելով որպես բարիդրացիական, Վազգեն Ա-ն ցավով նշեց, որ Հռոմի պապի վերջերս հրատարակած մի գրքույկում, որ խոսվում է ցեղասպանության մասին եւ պատմարկվում է հրեաների եղեռնը, ոչ մի խոսք չկա հայերի 1915 թ. ցեղասպանության մասին: «Ես զարմացա, որովհետեւ Հռոմի պապը շատ լավ տեղյակ է հայոց ցեղասպանության մասին», ասաց նա:

Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը խոսեց նաեւ իշխանություններ-եկեղեցի հարաբերությունների մասին, շեշտելով, որ հանրապետության նախագահին չպետք է շփոթել նրան ներկայացնող կուսակցության հետ եւ այդ իմաստով թող էլ լինեն Լ. Թութան Տեր-Պետրոսյանի փոխարեն, միեւնույն է, Հայոց եկեղեցին նրան կհարգի իբրեւ ազգընտիր նախագահի:

Ամենայն Հայոց կաթողիկոսն իր եզրափակիչ խոսքում նշեց, թե «մեր եկեղեցու հիմնական պատմական առաքելությունն է հայ ժողովրդի միասնության եւ ներքին խաղաղության պահպանումը»:

ՅԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

Հայաստանում գինու արտադրությունը անկում է ապրում: Գինու կոմբինատի տեխնիկա-տնտեսագիտական բաժնի պետ Յակոբ Յովհաննիսյանը «Նոյյան տապան» գործակալության թղթակցին հաղորդել է, որ չոր գինիների տեսականին գնալով ավելի է զիջում իր դիրքերը եւ արդեն 90 տոկոսը կազմում է թունդ գինիների արտադրությունը, որոնք ժամանակի առումով ավելի դիմացկուն են: Սակայն վերջիններս արտադրվում են ներմուծվող հումքի՝ սպիրտի օգնությամբ, որն Ուկրաինայից Հայաստան առաքման ժամանակ թալանվել է Ադրբեջանի, իսկ այժմ նաեւ՝ Վրաստանի տարածքում: Արտադրությանը խոչընդոտում է նաեւ տարայի եւ պիտակների խիստ բացակայությունը: Գինու եւ օղու արտադրության պետական մենաշնորհը «խլվել է գինու կոմբինատից եւ անցել կոոպերատորների ձեռքը», որոնց, ի տարբերություն գինու կոմբինատի, հաջողվում է թանկ գներով ձեռք բերել եւ տարա, եւ հումք: «Նրանք արտադրում են խիստ կասկածելի որակի գինի եւ օղի: Մի խոսքով՝ գինու արտադրությունն անկում է ապրում», հայտարարեց Յակոբ Յովհաննիսյանը:

[illegible] Հարցեր

ՄԻ՞ՇՏ Է ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ՄԵՂԱՎՈՐ ՕՐԵՆՔՆԵՐԻ ՈՒՇԱՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Երբ Հայաստանի ներկա տնտեսական ծանր վիճակը դիտարկենք կողմնակի մարդու հայեցակետից, բնականաբար ստեղծված ճգնաժամային դրությունը պետք է բացատրվի տխրահռչակ «հասկանալի» պատճառներով՝ պատերազմական իրավիճակ Արցախում ու Աբխազիայում և դրանցով պայմանավորված հաղորդակցման ուղիների լրիվ շրջափակում:

Որպես մեղավոր կամ անտարբեր կնշվի նաև ՀՀ Գերագույն խորհուրդը, որն աններելիորեն ուշանում է հասկանալ տնտեսությունը շուկայական հարաբերությունների ռելսերի վրա տեղափոխող, օդի և ջրի պես անհրաժեշտ օրենքների ընդունումը:

Հաշվի առնելով այս հանգամանքը, նրանց նաև միանգամայն տրամաբանական կթվա հանրապետության ղեկավարման լծակներն իր ձեռքում պահող ՀՀՇ կուսակցության և նրա խորհրդարանական խմբակցության գերակշիռ մասի Գերագույն խորհրդի ցրելով միտված նոր ընտրությունները ժամկետից շուտ անցկացնելու պահանջը:

Փորձենք պարզել, թե որքանո՞վ է այս անկողմնակալ թվացող տեսակետը համապատասխանում իրականությանը: Դրա համար հարկավոր է մի փոքր բացել լայն հասարակայնությանն անտեսանելի օրինաստեղծ աշխատանքների մեխանիզմների վարագույրը և պատմության մեջ դառը ժամանակով ետ գնալ:

Դեռևս 1989 թ. հաշվի առնելով Հայաստանի առջև ծառացած սոցիալ-տնտեսական բնագավառի խնդիրները, ստեղծվել էր իր բնույթով և աննախադեպությամբ եզակի աշխատանքային մի խումբ, որում ընդգրկված Հայոց համազգային շարժման և Հայաստանի կոմունիստական կուսակցության կողմից ներկայացված տնտեսագետները համաձայն նոր հեռանկարային ծրագրի վրա էին «գլուխ կոտրում»:

Արդյունքում ծնվեցին հանրապետության տնտեսական ինքնուրույնությունը երաշխավորող հիմնադրույթները, որոնք տպագրվեցին «Խորհրդային Հայաստան» և «Коммунист» թերթերում: Սակայն արդեն 1990 թ. գարնանը պարզ դարձավ,* որ դրանք ոչ մի բանի պետք չեն. հայ տնտեսագետները հիմնականում որպես հիմք էին ընդունում Մերձբալթյան հանրապետությունների կողմից որդեգրված տնտեսական բարեփոխումների սկզբունքները, որոնք Հայաստանի պայմանների համար տեղայնացված չլինելով բավականին արագ հնացան: Այս «փոքրիկ» վրիպման պատճառով մեկ տարվա ջանքերն ու ծախսված միջոցները ջուրը թափվեցին:

Ինչպես հայտնի է, նույն թվականին կայացան Գերագույն խորհրդի ընտրությունները, և օգոստոսին իշխանության եկան ժողովրդավարական ուժերը: Օրախնդիր դարձավ արդեն Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական հեռագա հիմնադրույթների և դրանց հիման վրա նոր օրենքների մշակման հարցը: Ինքնըստինքյան խնդիր առաջացավ, թե իշխանության որ օղակը պետք է այն իրականացնի: Հաղթեց այն կարծիքը, թե օրինաստեղծ աշխատանքով պետք է զբաղվի կառավարությունը, իսկ հաստատի Գերագույն խորհուրդը, ինչն ընդհանրապես կիրառվում է զարգացած երկրներում: Ցավոք այդպիսի որոշման ընդունման մեջ իմ մեղքն էլ կա, բայց վերլուծելով այդ ժամանակվա տիրապետող մթնոլորտը, համոզված եմ, որ հակառակ կարծիքը դժվար թե հաշվի առնվեր:

Ինչևէ, դիրքորոշումները հստակեցված էին և կառավարության կառուցվածքում հայտնվեցին էկոնոմիկայի նախարարությունը, որի ղեկավար կանգնեց Հրանտ Բագրատյանը և Նախարարների խորհրդի նախագահին կից գործող սոցիալ-տնտեսական բարեփոխումների հանձնաժողովը Արմեն Եղիազարյանի գլխավորությամբ: Միմյանց կրկնող օղակներ, որոնց տարբերակող ֆունկցիաներն առ այսօր ճշգրտման ընթացքի մեջ են:

Իսկ ամենից հետաքրքիրն այն էր, որ այս երկու գերատեսչությունների աշխատողների կորիզը կազմեցին նախորդ հիմնադրույթների ստեղծմանը մասնակցած հիմնական գործող անձինք, որոնց հավատարմությունն իրենց գաղափարախոս և հոգևոր հայր Հրանտ Բագրատյանի նկատմամբ կասկած չէր հարուցում:

Վերջինս առաջ քաշեց մի թեզ, որի համաձայն պետք էր որոշել Հայաստանի տնտեսության հիմնական շարժիչ ուժերը և առաջին հերթին դրանք սեփականաշնորհել: Այդպիսին համարվեցին գյուղատնտեսությունը և շինարարությունը: Դեռ գոյություն ուներ ԽՍՀՄ-ը, առջևում էլ գարունն էր և խնդիր դրվեց առաջին հերթին հանրապետության քաղաքական ինքնուրույնությունը ընդգծելու նպատակով արագացնել հողի սեփականաշնորհումը: Գտնվելով նման «անկախական» մթնոլորտի ազդեցության տակ, Գերագույն խորհուրդը հապճեպ ընդունեց «Հողի սեփականաշնորհման մասին» օրենքը, իսկ հողը գյուղացուն հանձնելու գործողությունները ծավալվեցին ողջ թափով:

Այսօր գյուղի աշխատավորները և նրանց հետ միասին նաև հանրապետության ողջ բնակչությունն իր մաշկի վրա է զգում քաղաքական դիլետանտների հապճեպ մշակված այդ շտապողականության արդյունքները: Փաստորեն սեփականաշնորհման պրոցեսից դուրս մնացին հողի մշակմանը կոչված ողջ ինֆրաստրուկտուրան՝ տնտեսությունների համապատասխան մասը, մթերքների վերամշակման ձեռնարկությունները, գյուղը թունաքիմիկատներով, սերմացուներով, վառելիքով, գյուղմեքենաներով ապահովող ծառայությունները: Ըստ էության, գյուղացուն գցեցին ծովը և ասացին՝ ինչ ուզում ես դուրս արի:

Գործը բարեբախտաբար շինարարությանը չհասավ: Դրա փոխարեն ճիշտ մեկ ծագեց, պետք է մասնավորի ձեռքը տալ փոքր օբյեկտները: Սակայն քանի որ համապատասխան օրենք չկար և հրապարակի վրա էր միայն «Սեփականության մասին» օրենքը (սեփականաշնորհման հիմունքները), ԳԽ-ի կողմից թույլատրվեց փորձի համար սահմանափակ քանակի խանութներ և կենցաղսպասարկման կետեր սեփականաշնորհել: Ժողովրդական ասացվածք կա. «Փորձը փորձանք չէ»:

Ցավոք, սա այն դեպքն էր, որ վստահորեն կարելի է ասել՝ փորձը ոչ միայն փորձանք դարձավ, այլև իր ծավալներով վերածվեց տարերային աղետի: Իրականացվեց արդյունաբերական ձեռնարկությունների ակտիվային սեփականաշնորհում՝ պետական գույքի հիման վրա ստեղծվեցին անհաշիվ կոոպերատիվներ, վարձակալական հիմունքների վրա բաժանվեցին արտադրամասեր, ծիծաղելի գներով վաճառվեցին արժեքավոր շատ սարքավորումներ: Այս երևույթների դեմն այդպես էլ հնարավոր չեղավ առնել: Եվ այսօր Գերագույն խորհրդում հնչող պետական ունեցվածքի գույքագրման պահանջները միայն տխուր հիշողություն են առաջացնում:

Մինչ գործադիր իշխանությունները «սեփականաշնորհման» փորձ էին կուտակում, հանրապետությունում ուժեղացավ բնական այն կարծիքը, թե տնտեսության բնագավառի օրենքներն ընդունելուց առաջ հարկավոր է ունենալ Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագիր: Առաջարկվեց կառավարությանն այն ներկայացնել մինչև 1991 թ. մայիս ամիսը: Ճշտապահորեն այն իրականացվեց, բայց ինչպես առաջին, այնպես էլ դրան հաջորդած մյուս չորս տարբերակները ԳԽ տնտեսական ինքնուրույնության, տնտեսության զարգացման հանձնաժողովի կողմից բացասական գնահատականներով ետ վերադարձվեցին: Բանն այն է, որ այդ ծրագրերը փաստորեն միայն շուկայական էկոնոմիկայի նկարագրություններ էին պարունակում և չէին համապատասխանում երեք հիմնական հարցերի. որտե՞ղ ենք մենք գտնվում (ի՞նչ տնտեսական ներուժ ունենք), ո՞ւր ենք ուզում գնալ (ինչպիսի տնտեսական հարաբերություններ պետք է հաստատվեն) և ինչ ճանապարհներով և ինչ միջոցներով պետք է դրան հասնենք: Եվ դա զարմանալի էլ չէր, քանզի դրանց հեղինակը նույն Հրանտ Բագրատյանի ղեկավարությամբ գործող թիմն էր:

Մոտեցող նախագահական ընտրությունները մոռացության մատնեցին կառավարության անհաջողությունը:

Լևոն Տեր-Պետրոսյանը հանրապետության նախագահ դառնալուց հետո հայտարարեց, թե 1992 թ. հունվարին խորհրդարանին կներկայացնի Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական զարգացման իր ծրագիրը:

Գերագույն խորհուրդն այն ստացավ միայն մարտ ամսին և հիմնադրույթների տեսքով: Ինչպես հայտնի է, այդ փաստաթղթի քննարկումը կայացավ ապրիլ ամսին և մերժվեց: Պարզվեց՝ հիմնադրույթներում ևս չկան նշված երեք հարցերի պատասխանները: Ինչ եք կարծում, ինչո՞ւ: Այո, դուք չեք սխալվում, դրանց հեղինակները նորից նույն մարդիկ էին, որ այս անգամ նաև հարկ չէին համարել տեղեկացնել, թե ինչպես են պատրաստվում ճգնաժամից դուրս բերել հանրապետության տնտեսությունը:

Այժմ այդ անծրագիր գործադիր իշխանությունը ոտքով-գլխով խրված է պահի խնդիրների մեջ, երբ որոշումներն ընդունվում են ելնելով իրավիճակից, մոռանալով, որ տնտեսության մեջ հիմնական ուղեցույցը լավ մշակված հեռանկարային ծրագրերն են:

Գերագույն խորհուրդը և մասնավորապես մեր հանձնաժողովն անշուշտ միայն դիտողի դերում չէ և իր հնարավորությունների սահմաններում ձգտում է միջամտել իրադարձությունների ընթացքին և համապատասխան շտկումներ մտցնել: Սակայն...

Տնտեսական փաթեթի արդեն ընդունված մի քանի՝ «Ձեռնարկատիրական և ձեռնարկչական գործունեության», «Պետական ձեռնարկությունների ու անավարտ շինարարությունների սեփականաշնորհման և ապապետականացման» մասին օրենքներից բացի մենք կառավարությունից ստացել ենք ևս մի քանիսը: Միայն թե դրանք այնքան անկատար են, որ մենք՝ հանձնաժողովի յոթ անդամները և երեք փորձագետները, որպեսզի ինչ-որ չափով արժեքավորենք դրանք, ստիպված զբաղված ենք դրանց վերամշակմամբ: Սա այն դեպքում, երբ դրանց ներկայացուցիչների համար են աշխատում էկոնոմիկայի նախարարության հսկայական ապարատը և նրան ենթակա երեք գիտահետազոտական ինստիտուտները:

Չեմ ուզում այն տպավորությունը ստեղծվի, թե օրենքների ուշացման կամ դանդաղման համար միակ մեղավորը կառավարության ներկա ղեկավարներն են: Խորհրդարանը ևս կազմակերպչական, կարելի է ասել անհաղթահարելի, դժվարությունների է հանդիպել: Այդ պատճառով էլ լրջորեն դրված է խորհրդարանի բարեփոխումների հարցը: Ցանկալի էր անշուշտ, ինչպես ՀՌԱԿ խմբակցությունն էր առաջարկում, որ ստեղծվի պրոֆեսիոնալ խորհրդարան, բայց կարծում եմ [illegible] ժամանակավոր կծառայի օրենսդիր բարձրագույն մարմնի աշխատանքների արդյունավետության բարձրացմանը:

Անհրաժեշտ են նաև այլ կառուցվածքային փոփոխություններ՝ մասնավորապես տնտեսական բնագավառում օրինաստեղծ աշխատանքները պետք է կենտրոնանան նաև Գերագույն խորհրդի համապատասխան հանձնաժողովներում և նրանց ենթակայության տակ դրվի էկոնոմիկայի նախարարության գիտահետազոտական ինստիտուտներից որևէ մեկը:

Իսկ նրանք, ովքեր կողմնակից են նոր ընտրությունների ժամկետից շուտ անցկացմանը, անկեղծ չեն ժողովրդի առաջ, քանզի լավ գիտեն, որ այդ գործընթացն առնվազն մեկ տարով կարգելակի ցանկացած օրենքների կյանքի կոչելը և բացի այդ՝ պարզապես կփոշիացնի այս խորհրդարանի արդեն կուտակված աշխատանքային փորձը:

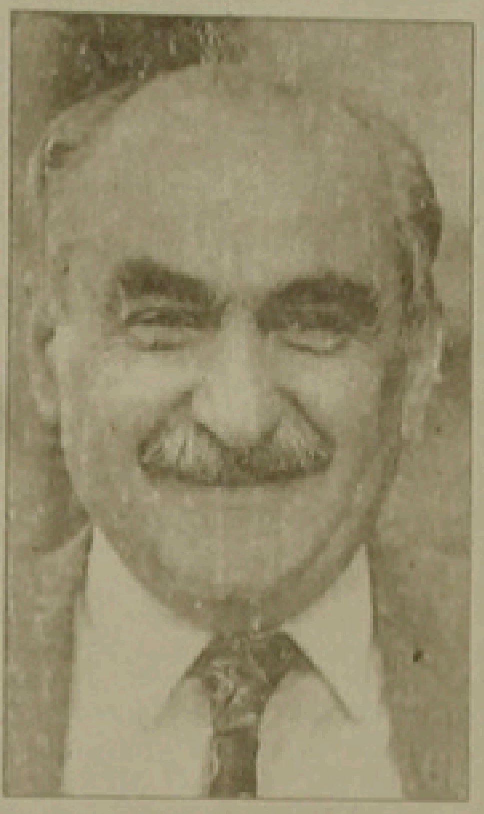

ՍԱՄՎԵԼ (ՄԵԼՍ) ՍԱՐԳՍՅԱՆ
ՀՀ ԳԽ տնտեսական ինքնուրույնության և տնտեսության զարգացման հանձնաժողովի, ենթահանձնաժողովի նախագահ, ՀՌԱԿ խմբակցության անդամ

ԴԻԱԳՆՈՍՏԻԿԱ DIAGNOSTICA

Դիմեք մեր բժշկական կենտրոններին, և Ձեր առողջությունը հուսալի ձեռքերում կլինի:

Երևան, Աջափնյակ, Մարգարյան փ. 6, հեռ. 35-01-58, 35-13-01
Քանաքեռ, Ֆանարջյան փ. 55, հեռ. 28-75-24,
Կենտրոն, Թումանյան փ. 23, հեռ. 53-85-81
Գյումրի, Շչեդրինի 54ա, հեռ. 3-60-72
Գորիս, Մաշտոցի փ. 3, հեռ. 2-26-87

ԲԺՇԿԱԳԻՏԱԿԱՆ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ՄԻԱՎՈՐՈՒՄԸ

☛ Ապահովում է հիվանդությունների ախտորոշման բարձրագույն մակարդակ:
☛ Ապահովագրում է Ձեր առողջությունը ողջ կյանքի ընթացքում:
☛ Միայն մեզ Դուք կարող եք դիմել բոլոր հիվանդությունների դեպքում և բոլոր բժշկական հարցերով, քանի որ «ԴԻԱԳՆՈՍՏԻԿԱ»-ն ոչ միայն միջազգային պահանջներին համապատասխանող անհրաժեշտ սարքեր ու մասնագետներ ունի, այլև անհրաժեշտության դեպքում Ձեր բուժօգնությունը կազմակերպում է հանրապետությունից դուրս կամ համապատասխան մասնագետներ է հրավիրում:
☛ Միայն մեզ մոտ Դուք կարող եք ստանալ Ձեր ախտորոշումը կամ ապահովագրել առողջությունը կայուն և ցածր գներով, անկախ ցույց տրվող բուժօգնության ծավալից և տևողությունից:
☛ Մենք ընդունում ենք բժիշկների տնային կանչեր (հեռ. 35-70-38): Դուք կարող եք անցնել հետազոտությունները ավելի արագ և հանգիստ, եթե դիմեք մեզ ժամը 14.00-ից հետո կամ շաբաթ օրերը ժամը 9.00-ից մինչև 15.00:
☛ Ձեր հարմարության համար մենք աշխատում ենք ամեն օր (բացի կիրակի օրից), ժամը 8.30-ից մինչև 19.00, շաբաթ օրը մինչև 15.00:

PUBLISET

digitised by A.R.A.R.@

Աֆրիկա

«ՓՐԿԱՐԱՐ» ԲԱՆԱԿԸ ՍՈՄԱԼԻՈՒՄ

ՄԱԿ-ի օրհնությամբ Ամերիկան բազմազգ ուժերի արշավ է գլխավորում սոված սոմալցիներին օգնելու համար

Անցկացած Սոմալին Բուշի նախագահության վերջին մարտահրավերն է: Եկող տարվա հունվարի 20-ին իշխանությունը հանձնելուց առաջ ընթացիկ գործերը վարող Սպիտակ տան ղեկավարն օրերս սկսեց ռազմական ու դիվանագիտական մի արկած, որի հնարավոր բարդությունների կարգավորման հոգսը թողնում է իր հաջորդին:

Քանի դեռ մասնակցում էր ընտրարշավին, Ջորջ Բուշը մշտապես մերժում էր Սոմալիում զինված միջամտության գաղափարը: Բայց մարդկային ողբերգության պայմաններում օգնության հասնելու զգացումն ի վերջո գերիշխեց վարանումների նկատմամբ: Սոմալիի արշավանքը ծագեց խիստ գաղտնի պայմաններում: Առանց հեռուստալսարանի կամ դիվանագիտական խորհրդակցության Ջորջ Բուշը հանկարծ ՄԱԿ-ին առաջարկեց 15–20 հազար ամերիկացի զինվոր օգնության ուղարկել սոված սոմալցիներին:

ՄԱԿ-ում կասկածներ արտահայտեցին միայն երրորդ աշխարհի երկրները, որոնք վախենում են ամերիկյան ոստիկանին կրկին հնարավորություն տալ բեկայրելու «իր» խաղաղությունը: Սակայն դյուրությամբ հնարավոր եղավ այս մարդասիրական գործողությունը ձեռնարկել ՄԱԿ-ի հովանու ներքո: Ինչպես Պարսից ծոցի ճգնաժամի ընթացքում էր, Մ. Նահանգները ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի օգնությամբ սկսեցին գլխավորել բազմազգ ուժերի մի արշավանք, որին պատրաստ միացան Ֆրանսիան (2000 մարդ), Իտալիան եւ Կանադան: Բայց, ի տարբերություն «Անապատի փոթորիկ» գործողության, այս անգամ ամերիկյան զինվորական նախաձեռնությունը պետք է պարբերաբար հաշվետվություն ներկայացնի ՄԱԿ-ին:

Սոմալիում մարդասիրական կազմակերպություններին կողոպտող մասնավոր ոստիկանները եւ հակամարտ հրոսակախմբերն ի վիճակի չեն անհանգստացնելու ամերիկյան էքսպեդիցիոն կորպուսին, որի զինավարժությունը եւ կրակային զորությունը անհամեմատ գերազանց են: *«Կարգուկանոնի պահպանմամբ Մոգադիշոյում իրավիճակը շատ չի տարբերվում Նյու Յորքի Բրոնխի շրջանի կամ Վաշինգտոնի սեւամորթների գետտոյի վիճակից, որտեղ երիտասարդ զինված գանգստերներն ահաբեկում են բնակչությանը*, պնդում է ռազմական գործերի մասնագետ Ջեյմս Դանիգան: *Ամերիկացիների ափհանումը նման է ոստիկանական շրջայցի»*:

Սակայն Միացյալ Նահանգները այդ երկրում երկար մնալու մտադրություն չունեն: Գործողության ռազմական փուլը չպետք է գերազանցի 4-6 ամսից, եթե ամեն ինչ բարեհաջող ավարտվի: Կարգուկանոն հաստատելուց եւ բնակչությանը սնելուց հետո ամերիկյան զորքերը պետք է հեռանան եւ «կապույտ սաղավարտներին» թողնեն քաղաքական փուլի կարգավորման հոգսը: ՄԱԿ-ն իրոք ցանկանում է հանգստության վերահաստատումից օգտվել, որպեսզի ազգային հաշտություն ստեղծի երկամյա քաղաքացիական պատերազմից հյուծված երկրում: Ավելի երկար եւ դժվարին այդ փուլը կարող է հանգեցնել այն բանին, որ ՄԱԿ-ը ստանձնի Սոմալիի վերահսկողությունը, ինչպես այժմ փորձում է անել Կամբոջայում:

Այդուհանդերձ, իր արշավանքի տեւողությունն ու նպատակները հենց սկզբից սահմանափակելու Ջորջ Բուշի մտադրությունը կարող է անբավարար լինել: *«Ռազմական հաջողությունը չի խանգարում քաղաքական բարդությունների ստեղծմանը*, խոստովանում է համալսարանի դասախոս Ջեյմս Մեդիսոնը: *Մենք չենք կարող հեռանալ, քանի դեռ այդ երկիրը կրկին չի ղեկավարվում: Քանզի անիշխանության շարունակումը սովի կհանգեցնի, հենց որ զինվորները հեռանան»*: Երբ իր կամքին հակառակ ԱՄՆ-ը ներքաշվի քաղաքացիական պատերազմի մեջ, ապա Սոմալին կարող է վերակենդանացնել Լիբանանի, գուցե նաեւ Վիետնամի դառը հուշերը: 1982–84 թթ. Բեյրութում ամերիկյան զինվորները շատ թանկ գին վճարեցին իրենց խաղաղության առաքելության համար: Եւ նրանց մեկնումը բնավ փառավոր հետեւանք չունեցավ: *«Մենք սովոր ենք մասնակից դառնալ սկզբում շատ ժողովրդավարական գործերի, որոնք հանկարծակի շրջվում են մեր դեմ»*, պնդում է նախկին պետական քարտուղար Հենրի Քիսինջերը:

Լիբերիայից Հայիթի, Սուդանից Մոզամբիկ, ուրիշ ժողովուրդներ եւս օգնություն են պահանջում: Միջազգային ճգնաժամերի կարգավորման մեջ ներկայիս միակ ռազմական գերտերության Մ. Նահանգների դերն առաջնային կլինի: Աֆրիկային ձեռք մեկնելուց հետո, որտեղ նրա կենսական շահերը բնավ չէին վիճարկվում, Վաշինգտոնը դժվարությամբ կկարողանա մերժել իր օգնությունը նախկին Հարավսլավիային, որտեղ եվրոպացիների ռազմավարական համակեցությունը վտանգված է եւ որտեղ իսլամական երկրները ռազմական միջամտություն են պահանջում Բոսնիայի իրենց մահմեդական «եղբայրներին» օգնելու համար: Այսպիսով, գործի է դրվում մի շղթայական մեխանիզմ, որը ծնունդ է առել սառը պատերազմի ավարտից եւ որը ժառանգություն է ստանալու Բիլ Քլինթոնը: Հեռանալուց առաջ Ջորջ Բուշը մի վերջին ջանք կգործադրի ի նպաստ այն նոր աշխարհակարգի, որի ակունքների մոտ է եղել ինքը: Բայց դրա պտուղներն ինքը չի քաղելու: ■

Թուրքիա

Կուսակցությունների շատացումը ուրախացնում է

Բուլվարային թատրոնների նման թուրքական քաղաքականությունը վերածվել է ամուսնալուծումների եւ զուգավորումների անվերջ սագայի: Այս շաբաթվա ընթացքում նախագահ Թուրգութ Օզալը մեջքը շուռ տվեց ընդդիմադիր Մայր հայրենիք կուսակցությանը, երբ այդ կուսակցությունը մերժեց հրաժարվել իր ղեկավարից՝ Մեսութ Յըլմազից, որին ինքն Օզալն էր ժամանակին առաջադրել եւ ապա վարչապետ նշանակել եւ հիմա նրա մասին ասում է, թե ապաշնորհ նախարար եւ ամենավատ վարչապետն էր: Թուրգութ Օզալը հիմա պատրաստվում է հրաժարվել երկրի նախագահի պաշտոնից եւ հիմնադրել Մայր հայրենիք կուսակցության, որի հիմնադիրն է նա, դասալիք անդամներից բաղկացած մի նոր կուսակցություն:

Շփոթվե՞լ է, ինչպես թուրքական հասարակայնությունը: Այդուհանդերձ ընդդիմության երեսփոխումը կառավարությանը տալիս է իր շարքերում հավանական երկպառակություններից խուսափելու առիթ: Կառավարության կազմումից մեկ տարի անց խորհրդարանում իշխող կոալիցիոն մեծամասնությունը 40-ից 5-ի է կրճատվել: Կոալիցիայի կրտսեր անդամից՝ Սոցիալ-դեմոկրատ ժողովրդական կուսակցությունից առաջինը հեռացան մի խումբ ծայր պատգամավորներ, որին հաջորդեց հին գվարդիականների դժգոհ մի խումբ, որոնք վերակենդանացնում են 1980 թվականին զինվորականների կողմից կազմալուծված մի կուսակցություն:

Քաոսը վատ է լինելու թուրքերի համար: Հակառակ որ քաղաքական նոր խմբավորումներ են հայտնվում ամեն շաբաթ, ոչ կառավարությունը եւ ոչ էլ ընդդիմությունը հարցը լուծելու ինքնավստահություն չունեն: Տեղական իշխանությունների բռնակների հսկա գումարներից ուռճացած պետական սեկտոր, սոցիալական ապահովության սնանկացած ֆոնդեր, գնողունակությունը պակասեցնող բարձր գները եւ դեռեւս չսեփականաշնորհված անշահութաբեր պետական ձեռնարկություններ: Հարավ-արեւելյան շրջաններում քուրդ ապստամբների դեմ պատերազմի ծախսերն ավելի են բարդացնում վիճակը: Թեեւ տնտեսությունն աճում է, սակայն սղաճն այս տարեվերջում հավանաբար կառավարության խոստացած 40 տոկոսի կրկնակին կլինի, մինչ բյուջեի ճեղքվածքն ազգային եկամտի մինչեւ 12 տոկոսին է մոտենում:

Մեղքի մի մասն իհարկե Օզալի վրա է ընկնում: Նա 1980 թվականի վարչապետության ընթացքում համախմբել էր թուրքական աջ իսլամական, ազգայնական եւ ազատական հոսանքներին: Բայց երբ 1989-ին նա երկրի նախագահ դարձավ, փոխանակ Մայր հայրենիք կուսակցությունն իր հակակշռի տակ պահելու, սկսեց իրար դեմ հանել այդ խմբավորումներին, որը թույլ տվեց Բարօրություն կուսակցության հզորացմանը Մայր հայրենիքի հաշվին:

Ամեն ինչ չէ, որ խավար է սակայն: Թուրքական կուսակցությունները հավանաբար ճեղքավորվել են երկու մասի, սակայն շուտով նրանք հանգեցվելու են համագործակցության առավելություններին: 1980 թվականի զինվորական հեղաշրջման դեմ ձախ եւ աջ ուժերից կազմված իշխող Ճշմարիտ ուղի կուսակցությունը մի շարք հարցերում, այդ թվում հարավ-արեւմտյան շրջաններում արտակարգ դրության ռեժիմը երկարաձգելու համար, որը նվազ ախորժալի է նրա դաշնակից Սոցիալ-դեմոկրատ կուսակցության համար, կարող է դիմել Մայր հայրենիք կուսակցության աջակցությանը:

Հավանական է, որ այդ երկու կուսակցությունների միջեւ դաշինքն ամրապնդվելու է առնվազն Բարօրություն կուսակցության առաջն առնելու համար:

Ըստ օտար մամուլի

Զինուժեր

ԱՊՀ միացյալ զինված ուժերի գլխավոր հրամանատար մարշալ Եվգենի Շապոշնիկովն ընդգծել է, որ ԱՊՀ մի շարք պետություններ կողմնորոշվում են դեպի պաշտպանության սեփական համակարգերի ստեղծումը եւ հույս ունեն միանալ ՆԱՏՕ-ին: Սակայն, նրա տվյալների համաձայն, ՆԱՏՕ-ն մտադիր չէ դաշինքի անդամների կազմը ընդլայնել Արեւելյան Եվրոպայի եւ ԱՊՀ երկրների հաշվին: «Երբ նախկինում նրանք խոսում էին ԱՊՀ-ի որոշ պետությունների հետ առավել սերտ համագործակցության մասին, ապա դա անում էին Համագործակցության քայքայման հետագա խորացման նպատակով: Ըստ որում, իրենց իսկ խոստովանությամբ, նրանք չէին ենթադրում, թե մենք որքան հեռու կարող ենք գնալ այդ գործում», նշել է Շապոշնիկովը: ■

Առաջին անգամ աշխարհում

ԱՐՄԵՆՍԵԹ

Եթե դուք գործարար մարդ եք եւ Ձեր ֆիրման նպատակադրվել է երկարատեւ ու արդյունավետ գործունեության, ապա առանց «Коммерсантъ»-ում եւ «Финановые и деловые новости»-ում տպագրվող տնտեսական նախագուշակումների, ամենաթարմ տնտեսական նորությունների չեք հաղթահարի տնտեսական ճգնաժամը եւ ամեն օր աճող արժեզրկումը:

Միայն «ԱՐՄԵՆՍԵԹ» ընկերությունն է երաշխավորում անհրաժեշտ ինֆորմացիայի առկայությունը Ձեր գրասենյակում: Մեկ տարով նշված երկու շաբաթաթերթերը բաժանորդագրվելու համար անհրաժեշտ է մեր հաշվարկային հաշվին փոխանցել 2980 ռուբլի եւ վճարման հանձնարարագրի պատճենն ուղարկել մեր հասցեով՝

375028, Երեւան, Նախիմովի փ. 1, «Արմենսեթ» ՍՊԸ:
Հաշ/հ 467114 ՀԿԱԸԲ «Տարեւ» բաժանմունք, ք. Երեւան
թղթ./ 300166209, կոդ 370101302
Մեր գրասենյակի հասցեն՝ «Էրեբունի-2» հյուրանոց, 314 սենյակ

Լուրերի Հոսք

Լրագրողները հերքում են տաջիկ փախստականներին գնդակահարելու լուրերը

Օրերս մի շարք արտասահմանյան լրատվական գործակալություններ լուրեր են տարածել, իբր ռուս սահմանապահները գնդակահարել են Ամու-Դարյա գետն անցնել փորձող տաջիկ փախստականներին: Տաջիկ-աֆղանական սահմանի Փյանջի տեղամասում շրջայց կատարած լրագրողների խումբը հայտարարել է, որ վերոհիշյալ լուրերը չեն համապատասխանում իրականությանը: Նոյեմբերի վերջին այստեղ հավաքվել էին ավելի քան 60 հազար փախստականներ: Փախչելով Տաջիկստանում հակամարտող խմբավորումներից, նրանք ձեռնակերտ անվակներով եւ լաստանավերով փորձել են անցնել գետը: Աֆղան սահմանապահները, նրանց ընդունելով խախտողների տեղ, կրակ են բացել: Ռուսաստանի սահմանապահ զորքերի Տաջիկստանի խմբավորման հրամանատարությունից «ԻՖ»-ին հայտնել են, որ սահմանապահներին խստագույնս հրամայվել է չեզոքություն պահպանել:

Տաջիկստանում զոհվել են երեխաներ

Տաջիկստանի Կուրգան Թյուբեի մարզի Կումսանգիրի շրջանում ամեն օր ցրտից, քաղցից եւ հիվանդություններից մահանում է 100-ից ավելի երեխա, կիրակի օրը «ԻՖ»-ին տված հարցազրույցում հայտարարեց Լենինի անվան կոլտնտեսության նախագահ, անցյալում ԽՍՀՄ ժողպատգամավոր եւ խորհրդային մանկական հիմնադրամի վարչության անդամ Իլխամ Սաֆարովը: Նրա խոսքերով, մանուկների մահացությունը հատկապես բարձր է մարզի ուրիշ շրջաններից եկած գաղթականների ընտանիքներում: Ի. Սաֆարովի գնահատումների համաձայն, Տաջիկստանի հարավում գտնվող այդ մարզի բնակավայրերում դարձյալ շարունակվում են հակամարտ խմբավորումների զինված բախումները, այնտեղից հեռացել է ավելի քան 200 հազար մարդ: Գաղթականների բազմաթիվ ընտանիքներ, ասաց Սաֆարովը, ապրում են բաց երկնքի տակ, զգացվում է պարենի սուր պակաս, փաստորեն ամենուր սպառվել են հացի պաշարները, չկա դեղորայք:

Ռուսաստանի կրած վնասները

Ռուսաստանի Գերագույն խորհրդի միջազգային գործերի եւ արտաքին տնտեսական կապերի կոմիտեն 15763,7 մլն դոլլար է գնահատել այն վնասը, որ երկիրը կրել է Իրաքի, Լիբիայի, Սերբիայի եւ Չեռնոգորիայի դեմ ՄԱԿ-ի հաստատած պատժամիջոցների հետեւանքով: Կոմիտեի նախագահ Եվգենի Համբարձումովի ստորագրած համապատասխան եզրակացությունը շաբաթ օրը տարածվել է ժողպատգամավորների 7-րդ համագումարում: Ընդհանուր, կոմիտեի տվյալների համաձայն, կորուստների եւ վնասի նախնական գնահատականը հետեւյալն է. Լիբիայի դեմ պատժամիջոցների հաստատման հետեւանքով՝ 8520 մլն դոլլար, Իրաքի դեմ՝ 5243,7 մլն դոլլար, Սերբիայի ու Չեռնոգորիայի դեմ՝ 2000 մլն դոլլար:

Ձկնորսները ողջ են մնացել

Բոլոր 26 ձկնորսները, որոնք գտնվում էին դեկտեմբերի 11-ին Լադոգա լճի ափից (Լենինգրադի մարզ) պոկված սառցաբեկորի վրա, ողջ են մնացել: 8 մարդուց բաղկացած առաջին խմբին հաջողվել է ուղղաթիռով դուրս բերել ուրբաթ օրը: Դրանց հետո կտրուկ վատացած եղանակը թույլ չէր տվել ավարտին հասցնել փրկարար գործողությունը: Ձկնորսների փրկության համար նավարկության միջոցների օգտագործումն անհնար է եղել այն պատճառով, որ դրանք այժմ գտնվում են ձմեռման կայաններում: Ինչպես «ԻՖ»-ին հայտնեցին Ռուսաստանի արտակարգ իրավիճակների պետկոմիտեի մամուլի ծառայությունում, սառցաբեկորն իր վրա գտնվող 18 ձկնորսներով հասել է ափից 16 կմ հեռու գտնվող Զելենեց կղզի: ■

digitised by A.R.A.R.@

Լուրերի Հոսք

Բուրբուլիսը ազատվել է պաշտոնից

Իրազեկ աղբյուրներից «ԻՖ»-ի ստացած տեղեկությունների համաձայն, Բորիս Ելցինի կարգադրությամբ Գենադի Բուրբուլիսն ազատվել է Ռուսաստանի նախագահի խորհրդականների խմբի ղեկավարի պարտականություններից: Չնայած այդ տեղեկության անճշտությամբ արված հերքումներին, «ԻՖ»-ը հավաստում է դրա ճշտությունը:

Հարձակում Սուխում-Թբիլիսի գնացքի վրա

Շաբաթ երեկոյան Զուգդիդիի մոտ 60 զինված ավազակներ հարձակվել են Սուխում-Թբիլիսի գնացքի վրա: Այդ մասին «ԻՖ»-ին հայտնեցին Վրաստանի ՆԳՆ-ում: Միայն էլեկտրաքարշի վարման խցիկի վրա արձակվել են 100-ից ավելի գնդակներ: Բարեբախտաբար մեքենավարն ու նրա օգնականը չեն տուժել և գնացքը կանգ չի առել: Շարժակազմին ուղեկցող ոստիկանները պատասխան կրակ են բացել: Նրանցից մեկը վիրավորվել է: Հարձակումից հետո ավազակները պայթեցրել են Ցաիշի գյուղի երկաթուղային կամուրջը: Կիրակի օրը ոստիկանության ուժեղացված պահակազորի հսկողության տակ սկսվել են վերականգնողական աշխատանքները:

Աբխազիայից էվակուացվել է 45200 գաղթական

Աբխազիայից ավելի քան 45200 գաղթական է դուրս բերվել վրաց-աբխազական հակամարտության սկզբից ի վեր: Այդ մասին հայտնեց Վրաստանի ռազմածովային վարչության պետ Ալեքսանդր Ջավախաշվիլին: Նրա խոսքերով, էվակուացման գործողություններին մասնակցել է ռուսական 5 ռազմանավ, որոնք Սուխումից դուրս են բերել գաղթականներին և ռուսաստանցի զինծառայողներին:

Ելուզակները զինաթափել են ոստիկաններին

Ուրբաթ օրը չորս անհայտ հանցագործներ Կրասնոդարի երկրամասի «Մոստովսկայա» ստանիցայում զինաթափել են միլիցիայի աշխատողներին: Ելուզակները հափշտակել են 9 ավտոմատ (270 փամփուշտ), 85 ատրճանակ (500-ից ավելի փամփուշտ), 5 զրահաբաճկոն: Անցկացվում են օպերատիվ-հետախուզական միջոցառումներ:

Վրաստանը օգնության բանակցություն է վարում Թուրքիայի հետ

Վրաստանի Արտաքին գործերի նախարար Ալեքսանդր Չիկվաիձեն Թուրքիայում բանակցություններ է անցկացնում Վրաստանի Հանրապետությանը ֆինանսական օգնություն հատկացնելու մասին: Ալեքսանդր Չիկվաիձեն նախատեսում է մեկնել Ստոկհոլմ Եվրոպայի անվտանգության ու համագործակցության խորհրդակցության աշխատանքներին մասնակցելու համար:

Մարդուն երիտասարդ դարձնող գիտափորձ

Ռուսաստանում գիտափորձ է անցկացվելու մարդկային օրգանիզմը երիտասարդացնելու նպատակով: Ինչպես հաղորդել է Հիպնոսի մոսկովյան դպրոցի ղեկավար Գենադի Գոնչարովը, իր դպրոցի ունկնդիրները Ռուսաստանի Բժշկական գիտությունների ակադեմիայի հետ համատեղ գիտափորձ են անցկացնելու մարդկային օրգանիզմի երիտասարդացման նպատակով: Գիտափորձն անցկացվելու է հիպնոսին ենթակա մարդկանց հետ ու միայն հիպնոսի ազդեցության տակ և ներառնելու է հիմնականում արյան բարելավման ու նյութափոխանակության նորմալացման նպատակներ: Առաջիկայում, նշել է Գոնչարովը, մարդկային օրգանիզմի երիտասարդացումն անվճար է կատարվելու: Նախատեսված է գիտափորձն սկսել դեկտեմբերի վերջին-հունվարի սկզբին: ■

Մշակույթ

Թանգարանը նշեց իր հոբելյանը

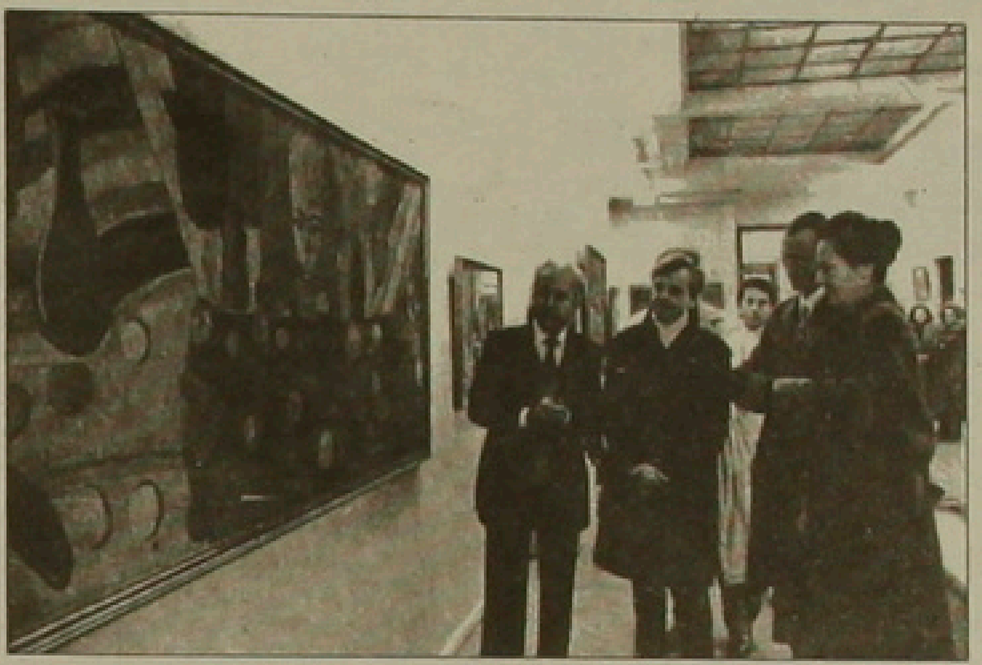

Խոսքը Մարտիրոս Սարյանի թանգարանի մասին է, որ օրերս նշեց իր ստեղծման քառորդ դարը: Նշեց ոչ ձեռնունայն, այլ իր սրահներում մեծ գեղանկարչի ստեղծագործությունների հերթական ցուցահանդեսը կազմակերպելով: Սովորաբար տարիների հեռվից առավել տեսանելի են յուրաքանչյուր հաստատության գործունեության արդյունքները: Դատելով վերջիններիցս, այն մեր արվեստի եզակի օջախներից է, որ անցած 25 տարիների ընթացքում կարողացել է ոչ միայն արդյունավետորեն ուսումնասիրել, այլև հասարակության լայն խավերին ներկայացնել մեր նկարչության նահապետի գեղարվեստական ժառանգության հնարավոր բոլոր կողմերը: Այստեղ կազմակերպված մոտ 130 ցուցահանդեսներից յուրաքանչյուրը եղել է ոչ միայն Սարյանի երևույթը հասկանալու և գնահատելու ուղղությամբ արված մի կարևոր ու առաջընթաց քայլ, այլև հայկական արվեստի տեղը համաշխարհային կերպարվեստի համապատկերի վրա ճշտելու նշանակալից մի աստիճան: Հեշտ է ասել՝ մոտ 130 ցուցահանդես: Ընդ որում, միայն քանակը չէ զարմացնողը: Գիտական մոտեցմամբ և ցուցադրման կուլտուրայով դրանցից շատերը հաճախ օրինակելի են եղել մեր գեղարվեստական կյանքում: Հիշենք «Սարյանի ծաղիկները», «Սարյանը և իր ժամանակակիցները» և համանման այլ ցուցադրանքներ, որոնցում մեր մեծ ժամանակակցի ստեղծագործությունները շեշտ առ շեշտ ներկայացվում էին արվեստասերներին: Հաճախ այդ ցուցահանդեսները կազմակերպվում էին ոչ միայն մեզ մոտ, այլև նախկին Խ. Միության ամենատարբեր ծայրերում՝ մոտ 40 քաղաքներում և արտասահմանում:

Այդ տարիների ընթացքում այստեղ միայն ցուցահանդեսների կազմակերպմամբ չեն զբաղվել, դրանք հաճախ եղել են կատարված ահռելի աշխատանքի վերջնական արդյունքները միայն: Գիտահետազոտական ներհուն աշխատանքի շնորհիվ տարբեր երկրներում և տարբեր լեզուներով թանգարանի կոլեկտիվի անդամները և մասնավորապես տնօրեն, արվեստաբան Շահեն Խաչատրյանը հրատարակել են մեծ նկարչի գունազարդ ալբոմներն ու կատալոգները, զանազան գրքեր:

Հարկ է հատուկ նշել, որ այստեղ այդ տարիների ընթացքում լրջորեն զբաղվել են նաև հայ այլ նկարիչների, հատկապես Այվազովսկու ստեղծագործություններով: Հիշարժան է հատկապես 1979-ին կազմակերպված «Այվազովսկու հայկական թեմաներով նկարների» ցուցահանդեսը, որ իր նախադեպը չունեցող միջոցառում էր մեր իրականության մեջ: Աշխարհի տարբեր թանգարաններից բերվել և մեկտեղվել էին մեծ ծովանկարչի քիչ հայտնի, հայրենաբույր ստեղծագործությունները:

Թանգարանն իր տարեդարձն այս անգամ էլ նշեց նոր ցուցահանդեսով, որ թեմատիկ բնույթ ունի: Այն կոչվում է «Հեքիաթներ և երազներ» և ընդգրկում է հիմնականում Սարյանի ստեղծագործական վաղ շրջանի՝ 1903-1908 թթ. աշխատանքները, երբ երիտասարդ արվեստագետը դեռևս վերջնականապես չէր հաստատվել հայրենիքում: Առաջին անգամ նա Հայաստան այցելեց 1901-ին, երբ 21-ամյա ուսանող էր: Դրան հաջորդող տարիներին նկարիչը միշտ էլ ամառվա ամիսներին գալիս էր հայրենիք, հիանում դրա բնությամբ և մարդկանցով, ուսումնասիրում իր նախնիների ծննդավայր Անին: Այդ տպավորությունները քիչ-քիչ նստվածք էին տալիս նրա հոգում, դառնում գիծ ու գույն, որ հետագայում հորդեին նրա վառվռուն ու լուսավոր կտավներից:

Ցուցահանդեսում ներկայացված գործերը, որոնց թիվն անցնում է ինը տասնյակից, մեզ հնարավորություն են տալիս հետևելու այդ զարգացման ընթացքին, մեծ գեղագետի աշխարհայացքի աստիճանական ձևավորմանը: Որտե՞ղ կարելի է փնտրել այդ հեքիաթայինի ակունքները: Բանն այն է, որ մինչ Հայաստան գալը պատանի նկարիչն իր նախնիների երկրի մասին ուներ լոկ ֆանտաստիկ պատկերացում: Նա «հոգու աչքերով» էր տեսել իր մայր հողը, որն այդպես էլ մինչև վերջ նրա համար մնաց «երկիր դրախտավայր»: Իհարկե, լայն առումով վերցրած Սարյանի ողջ ստեղծագործությունն իր վրա հեքիաթային դրոշմն ունի և նրա իսկ դրած «Հեքիաթներ և երազներ» խորագիրը կարելի է վերագրել նրա ողջ ժառանգությանը: Բայց այն ավելի հատուկ է նկարչի ստեղծագործական վաղ, մեկ էլ՝ ուշ շրջաններին, երբ ծերունազարդ նկարիչը դարձյալ իր տեսիլներն էր վրձնում, գեղարվեստական կերպարանք տալիս իր երազներին: Այս վերջին շրջանի գործերը ևս ներկա են այս ցուցահանդեսին:

Դիտում ես հեքիաթային գույներով աչքի ընկնող բնապատկերները, ջրաներկով արված թափանցիկ դիմանկարները, հայկական ժողովրդական հեքիաթների ձևավորումները և մեկ անգամ ևս խոնարհվում այն մեծ սիրո առաջ, որ ողջաբար տածել է հայրենասեր նկարիչն իր մայր հողի հանդեպ: Այստեղ կարելի է տեսնել և Մոսկվայում դարասկզբին կազմավորված հայկական երեկույթների հրավիրատոմսերի շարքը, որտեղ Սարյանն առաջին անգամ օգտագործում է մի դրվագ հայկական մանրանկարչությունից, և «Հայ արվեստագետների միության խորհրդանշանը»՝ արված 1916-ին:

Շնորհավորենք արվեստի այս օջախի քառորդդարյա հոբելյանը՝ նրա նվիրյալ կոլեկտիվին մաղթելով սարյանական լուսավոր երազներն իրականություն դարձնելու ուժ և կորով:

ԼԵՎՈՆ ԼԱՃԻԿՅԱՆ

ԱԶԳ - ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ԷԼԻ ՆԱ՝ ԷԼԻՆԱՆ

Աշխարհի մինչև 14 տարեկան աղջիկների չեմպիոնուհի Էլինա Դանիելյանը մեծ հաջողության հասավ Վլադիմիր քաղաքում ավարտված շախմատի միջազգային մրցաշարում, որը նվիրված էր Ելիզավետա Բիկովայի հիշատակին: Երևանցի մարզուհին լրացրեց միջազգային վարպետի նորման՝ 12 հնարավորից վաստակելով 7,5 միավոր և գրավելով երրորդ տեղը:

Էլինան երկրորդ անգամ է հաղթահարում բարձունքը, և այժմ պետք է սպասի շախմատի միջազգային ֆեդերացիայի՝ եկող տարի անցկացվելիք կոնգրեսին, որը ձևակերպում է տիտղոսը:

Առայժմ Հայաստանի շախմատիստուհիներից միջազգային կոչումների արժանացել են միայն երկուսը՝ Լյուդմիլա Ասլանյանը (Կուլիկովա) և Նարինե Կարակաշյանը, ընդ որում աշխարհում միակ հայուհի միջազգային վարպետը՝ Կարակաշյանը մի քանի ամիս է, ինչ ամուսնացել և բնակության է մեկնել ԱՄՆ: ■

Չեմպիոնը դառնում է նաև գավաթակիր

Միջազգային վարպետ Աշոտ Անաստասյանը հաղթեց Հայաստանի արագ շախմատի գավաթի անդրանիկ խաղարկությունում: Դա հայտնի դարձավ անցած կիրակի, երբ Երևանում ավարտվեց խաղարկության ծրագրով անցկացված եզրափակիչ՝ չորրորդ մրցաշարը: Անաստասյանն ինը տուրերում չկրելով ոչ մի պարտություն, վաստակեց 8 միավոր և մեկ «քայլով» առաջ անցավ մոտակա մրցակիցներից՝ միջազգային գրոսմայստերներ Արտաշես Մինասյանից, Արշակ Պետրոսյանից, վարպետ Մելիքսեթ Խաչիյանից, վարպետության թեկնածուներ Նորայր Քալանթարյանից և Արկադի Մինասյանից: Մինչ այդ Աշոտը մրցանակային տեղեր էր գրավել գավաթային ևս երկու մրցաշարերում, և դա նրան հնարավորություն տվեց ընդհանուր հաշվարկում առաջ անցնել համապատասխանաբար երկրորդ և երրորդ աստիճանները զբաղեցրած Պետրոսյանից և Խաչիյանից: Այսպիսով, Հայաստանի բազմակի (և այս տարվա) չեմպիոն Աշոտ Անաստասյանը նվաճեց նաև հանրապետության գավաթը: Հիշեցնենք, որ մի քանի շաբաթ առաջ Անաստասյանը երկրորդ անգամ լրացրեց գրոսմայստերի նորման, և այժմ պետք է ձգտի անհրաժեշտ երրորդ և վերջին նման հաջողությանը: Գավաթի խաղարկությանը տղամարդկանց հետ միասին մասնակցում էին մեծ թվով շախմատիստուհիներ: Նրանցից լավագույնը ճանաչվեց և հատուկ մրցանակի արժանացավ միջազգային վարպետ Լյուդմիլա Ասլանյանը:

ԳԱԳԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Աշխարհի չեմպիոնուհին զարմացնում է

Աշխարհի նախկին չեմպիոն Անատոլի Կարպովը շարունակում է գլխավորել Բադեն-Բադեն քաղաքում տեղի ունեցող շախմատի միջազգային մրցաշարի աղյուսակը: Հերթական 7-րդ տուրում Կարպովի հանդիպումն Արթուր Յուսուպովի հետ անավարտ մնաց: Կարպովն ունի 5,5 միավոր և մեկ անավարտ պարտիա: 2-րդ տեղ դուրս է եկավ գերմանացի Քրիստոֆեր Լուտցը, որը 7-րդ տուրում հաղթելով իր հայրենակից Էրիկ Լոբրոնին, 7 հնարավորից վաստակեց 5 միավոր: Յուսուպովն ունի 4,5 միավոր և մեկ անավարտ հանդիպում: Նույն քաղաքում զուգահեռաբար շարունակվող «Բ» մրցաշարում գերազանց է հանդես գալիս գեղեցիկ սեռի միակ ներկայացուցիչը՝ աշխարհի չեմպիոնուհի Սե Ցզյունը (Չինաստան), որը 7 հնարավորից վաստակելով 5 միավոր, գլխավորում է մրցաշարային աղյուսակը: Նրան կես միավորով զիջում են այնպիսի անվանի գրոսմայստերներ, ինչպիսիք են Զոլթան Ռիբլին (Հունգարիա) և Ջոն Վան Դեր Վիլը (Հոլանդիա): ■

Բրազիլացիները մնում են բրազիլացիներ

Ճապոնիայի մայրաքաղաք Տոկիոյի Օլիմպիական մարզադաշտում կայացավ Միջմայրցամաքային գավաթի խաղարկության հերթական՝ 31-րդ եզրափակիչ խաղը: Հանդիպեցին Եվրոպայի չեմպիոնների գավաթի հաղթող Իսպանիայի «Բարսելոնա»-ն և Հարավային Ամերիկայի չեմպիոնների գավաթի (Լիբերտադորեսի գավաթ) հաղթող Բրազիլիայի «Սան Պաուլո» թիմերը:

Խաղը շահելով 2:1 հաշվով, գավաթը նվաճեցին բրազիլացիները: Չնայած այն բանին, որ առաջին խաղակեսում հաշիվը բացեցին «Բարսելոնա»-ի ֆուտբոլիստները (գնդակը խփեց Ստոիչկովը), բրազիլացիները ոչ միայն հավասարեցրին, այլև երկրորդ խաղակեսի վերջին րոպեներին խփեցին հաղթական գոլը: Երկու դեպքում էլ աչքի ընկավ թիմի ավագ Ռային: Ի դեպ, Ռային Բրազիլիայի նշանավոր ֆուտբոլիստ Սոկրատեսի կրտսեր եղբայրն է: Դա «Սան Պաուլո» թիմի մարզիչ Տելե Սանտանայի (Սանտանան 1980-82 թթ. մարզել է նաև Բրազիլիայի ազգային հավաքականը) և նրա սաների առաջին հաղթանակն էր այդ պատվավոր գավաթի խաղարկությունում:

Հիշեցնենք, որ գավաթը սկսել է խաղարկվել 1960 թ. Մադրիդի «Ռեալ» թիմի նախաձեռնությամբ: Գավաթն ամեն տարի խաղարկվում է Եվրոպայի չեմպիոնների գավաթի և Հարավային Ամերիկայի չեմպիոնների գավաթի հաղթողների միջև: Սկզբնական շրջանում հաղթողը որոշվում էր երկու խաղով՝ սեփական և մրցակցի դաշտերում: Սակայն 1980 թ. հաղթողի կոչումը սկսեցին խաղարկել մեկ խաղով և մշտական մրցավայր ընտրվեց Տոկիոն: Առաջին խաղարկության հաղթող ճանաչվեց Մադրիդի «Ռեալ»-ը, որ երկու խաղի արդյունքներով (0:0, 5:1) հաղթող դուրս եկավ Ուրուգվայի «Պենյարոլ» թիմի նկատմամբ:

Ահա գավաթակիրների ողջ ցուցակը. «Ռեալ» (Իսպանիա) - 1960 թ., «Պենյարոլ» (Ուրուգվայ) - 1961, 1966, 1983 թթ., «Սանտոս» (Բրազիլիա) - 1962, 1963 թթ., «Ինտեր» (Իտալիա) - 1964, 1965 թթ., «Ռեսինգ» (Արգենտինա) - 1967 թ., «Էստուդիանտես» (Արգենտինա) - 1968 թ., «Միլան» (Իտալիա) - 1969, 1989, 1990 թթ., «Ֆեյենորդ» (Հոլանդիա) - 1970 թ., «Նասիոնալ» (Ուրուգվայ) - 1971, 1980, 1988 թթ., «Այաքս» (Հոլանդիա) - 1972 թ., «Ինդեպենդիենտե» (Արգենտինա) - 1973, 1984 թթ., «Ատլետիկո» (Մադրիդ, Իսպանիա) - 1974 թ., «Բայերն» (Մյունխեն, Գերմանիա) - 1976 թ., «Բոկա Խունիորս» (Արգենտինա) - 1977 թ., «Օլիմպիա» (Պարագվայ) - 1979 թ., «Ֆլամենգո» (Բրազիլիա) - 1981 թ., «Գրեմիո» (Բրազիլիա) - 1983 թ., «Յուվենտուս» (Իտալիա) - 1985 թ., «Ռիվեր Փլեյթ» (Արգենտինա) - 1986 թ., «Պորտո» (Պորտուգալիա) - 1987 թ., «Մարսել» (Ֆրանսիա) - 1991 թ. և «Սան Պաուլո» (Բրազիլիա) - 1992 թ.: 1975 և 1978 թթ. խաղարկությունը չի կայացել:

ԱՇՈՏ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Յակովենկոն կխաղա Ֆրանսիայում

Կիևի «Դինամո»-ի և նախկին ԽՍՀՄ հավաքականի խաղացող 27-ամյա Պավել Յակովենկոն 2,5 տարով պայմանագիր է կնքել Ֆրանսիայի 1-ին դիվիզիոնում հանդես եկող «Սոշո» թիմի հետ: Ինչպես հայտարարեցին այս ակումբի ղեկավարները, հաջորդ շաբաթվա ընթացքում Յակովենկոն արդեն իրավունք կունենա մասնակցելու «Մոնպելյե» թիմի հետ Ֆրանսիայի առաջնության հերթական խաղին:

Նախորդ տուրում «Սոշո»-ն 1:0 հաշվով հաղթել է «Ցանն» թիմին, որի կազմում ի դեպ հանդես է գալիս «Արարատ»-ի նախկին խաղացող Արթուր Պետրոսյանը: ■

Բաժինը վարում է ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

Դեկտեմբերի 12-ին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում տեղի ունեցավ արարողություն, որտեղ Համահայաստանյան եզդիների ազգային միության հոգեւոր գծով փոխնախագահ Ռոստեմ Շեյխ Շամըլեն (Բաքոյան) «Եզդիների ազգային հերոսի» ոսկի մեդալներ, 100 հազարական ռուբլիներ հանձնեց Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Վազգեն Առաջինին, իրենց ազգային միության նախագահ Ազիզ Թամոյանին եւ ռուսաստանյան ձեռնարկատեր Միրզա Բաքոյանին, ինչպես նաեւ կաթողիկոսին 500 հազար ռուբլի տրվեց զոհված ազատամարտիկների ընտանիքների համար:

Լուսանկարում Համահայաստանյան եզդիների ազգային միության նախագահ Ազիզ Թամոյանը (ձախից), Հայոց Հայրապետ Վազգեն Առաջինը եւ ռուսաստանյան ձեռնարկատեր Միրզա Բաքոյանը:

Գուդաուտա

Վրացիներն ու աբխազները կդադարեցնեն կրակը

Վրացական եւ աբխազական պատվիրակությունները պայմանավորվել են Աբխազիայի ողջ տարածքում կրակի դադարեցման, զորքերի ետ քաշման եւ Վրաստանի զորքերի Աբխազիայից դուրս բերման մասին: Այդ պայմանավորվածությունները, ինչպես հայտնել է Աբխազիայի պաշտպանության նախարարությունը, ստորագրվել են կիրակի երեկոյան Գուդաուտայի ռուսաստանյան ռազմական օդանավակայանում: Վրացական պատվիրակությունը ղեկավարել է Վրաստանի լրատվական-հետախուզական բյուրոյի պետ Իրակլի Բաթիաշվիլին, աբխազականը՝ Աբխազիայի խորհրդարանի նախագահության անդամ Սերգեյ Շամբան:

Փաստաթղթի համաձայն, հրադադարից հետո Աբխազիայի ողջ տարածքում վրացական զորքերն իրենց ողջ ծանր տեխնիկան ետ են քաշում դեպի Բաղրանի շրջան, իսկ աբխազական խմբավորումները՝ դեպի Նովի Աֆոն: Ծանր տեխնիկայի այս վերադասավորումը պետք է ավարտվի դեկտեմբերի 18-ին, որից հետո, ըստ փաստաթղթի, վրացական կողմը սկսում է Աբխազիայից իր զորքերի դուրս բերումը:

Ինչպես «ԻՏԱՌ»-ին հայտնեցին Աբխազիայի պաշտպանության նախարարությունում, երկուշաբթի առավոտյան Կինգի գյուղի մոտ վրացական զորքերը դատավորվել են ծառայողներով՝ ամենայն հավանականությամբ ետ քաշվելու համար: Միեւնույն ժամանակ Սուխումում գտնվող վրացական զորքերի հրամանատարության լրատվական կենտրոնի ղեկավար Սոսո Մարկիճվիլին հայտարարել է, թե նմանօրինակ պայմանավորվածությունների մասին տեղեկություններ ինքը դեռեւս չունի: ■

Վրաստան

Երկաքաղիների հսկողությունը խստացված

Վրաստանի ղեկավար Է. Շեւարդնաձեն հրամայել է ուժեղացնել երկաթուղու հսկողությունը Վրաստանի տարածքում: Ենթադրվում է տրանսպորտային միլիցիայի ստեղծում, որը պետք է աշխատի լրատվական-հետախուզական բյուրոյի (նախկին ՊԱԿ) հետ: Վրաստանը մտադիր է Անգրգինոկրտայից զենք խնդրել տրանսպորտային միլիցիայի համար: Շուտով միլիցիան Վրաստանի պաշտպանության նախարարության հետ համատեղ ուժերով պետք է ավազակախմբերի վերացման մի շարք գործողություններ իրականացնի: ■

Շաբաթ եւ կիրակի օրերին, առավոտյան ժամը 8-ից «Այրարատ» (նախկին «Ռոսիա») կինոթատրոնի տարածքում ծածկի տակ կազմակերպվում է արդյունաբերական ապրանքների տոնավաճառ:
Մեծոյի տրանսպորտի հանգույցում կազմակերպվող տոնավաճառը հարմարավետ է թե վաճառողի, թե գնորդի համար:
Գործելու են այցելուների սպասարկման այլ ծառայություններ:

«ԱՅՐԱՐԱՏ» ԿԻՆՈԹԱՏՐՈՆԻ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹՅՈՒՆ

Վաճառվում են կահավորված տնակներ: Մակերեսը 30 ք. մ.: Հեռ. 26-34-92

Լուրերի հոսք

Գործազուրկներից Վրաստանն էլ զուրկ չէ

Վրաստանի բնակիչների գրեթե 85 տոկոսը չի աշխատում: Թբիլիսիի աշխատանքի բորսայի ներկայացուցիչները հաղորդել են, որ գործազուրկի կարգավիճակ այսօր Վրաստանում ստանում են հիմնականում բուհերի, տեխնիկումների, միջնակարգ մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների շրջանավարտները, ինչպես նաեւ կրճատման, լուծարման եւ արտադրության վերակազմավորման հետեւանքով աշխատատեղից զրկված քաղաքացիները: Ներկայումս այդ վիճակում է գտնվում Վրաստանի բնակիչների գրեթե 85 տոկոսը: Գործազուրկի կարգավիճակի շնորհման դեպքում աշխատանքի բորսայում նախատեսվում են հետեւյալ կանոնները. առաջին 3 ամսվա ընթացքում այդ կարգավիճակն ունեցող մարդը կստանա նվազագույն աշխատավարձի 80 տոկոսը, 4-րդ, 5-րդ եւ 6-րդ ամիսներին՝ 70 տոկոսը, հաջորդ 3 ամիսներին՝ 50 տոկոսը, որը կազմում է ամսական 850 ռուբլի: Սակայն եթե հաճախորդը երկիցս հրաժարվում է աշխատանքի տեղավորվելու պաշտոնական առաջարկներից, ապա նա հաշվառումից հանվում է, եւ բորսան պատասխանատվություն չի կրում հետագայում նրա աշխատանքի տեղավորման համար:

Իսրայելը կօգնի Վրաստանին

Վրաստանի ղեկավար Էդուարդ Շեւարդնաձեն եւ Իսրայելի արտգործնախարարության խորհրդական Աբրահամ Կացման Թբիլիսիում կայացած հանդիպման ժամանակ քննարկել են երկու երկրների համագործակցության հեռանկարները եւ ուղղությունները: Ուժերի համատեղ գործադրման ոլորտների թվում մասնավորապես նշվել են Վրաստանում Իսրայելի օգնությամբ բանկային համակարգերի արմատավորումը: Իսրայելի օգնությունը Վրաստանի սեփական ճշգրիտ ու հանքահանույթի արդյունաբերության, էլեկտրոնիկայի, հաղորդակցության միջոցների զարգացման գործում, Վրաստանում ռազմական եւ մաղաստար ինքնաթիռների համատեղ արտադրությունը:

Մոլդովայում ձերբակալվել են տարադրամ շորթողներ

Մոլդովայի անվտանգության ծառայության լրատվական կենտրոնից «ԻՏԱՌ»-ին հայտնի դարձավ, որ Մոլդովայի արեւմտյան սահմանում ձերբակալվել են տարադրամ շորթողների մի խմբի խմբեր: Նրանք ԱՊՀ երկրների քաղաքացիներից, խոստանալով անխափան անցկացնել մաքսատնով, հավաքում էին փող եւ անհետանում անհայտ ուղղությամբ: Ազգային անվտանգության նախարարության տվյալներով, դրանցից միայն մեկը «ցույց տվելիք ծառայության» համար ավտոբուսի զբոսաշրջիկներից հավաքեց 380 դոլլար: Ըստ անց մի այլ ավտոբուսից նա հավաքեց եւս 100 հազար ռուբլի:

Հանոյի մերժումը

Չնայած Վաշինգտոնի հետ մերձենալու փորձերին, Հանոյը մերժել է եղիսկոպոսությունններից մեկում Նգուեն Վան Թուանի նշանակումը, որը Հարավային Վիետնամի նախկին նախագահ Նգո Դին Դիեմի ազգականն է: ■

Կիեւ

Ուկրաինայում կարող են զենք կրել

Ուկրաինայի քաղաքացիները մոտ ապագայում գազային զենքի տեր կդառնան: Համաձայն Ուկրաինայի Նախարարների կաբինետին մոտ կանգնած աղբյուրներից ստացված հաղորդման, նախապատրաստվել է հանրապետության քաղաքացիների կողմից գազային զենք ձեռք բերելու եւ կրելու իրավունքի մասին որոշման նախագիծը: Փաստաթղթում նշվում է, որ յուրաքանչյուր չափահաս, բացի հարբեցողներից, թմրամոլներից եւ ծանր հանցանքների համար նախկինում դատապարտվածներից, կարող է միլիցիայից համապատասխան թույլտվություն ստանալ, այնուհետեւ գազային զենք գնել խանութից: Դիտորդները նշում են, որ Ուկրաինայի քաղաքացիները, որոնք իրենց տրամադրության տակ ունեն համապատասխան թույլտվություն ՆԳ մարմիններից ու անձնագիր, կարող են մասնագիտացված խանութներից որսորդական ու դյուսակավոր որսորդական հրացան ձեռք բերել արդեն այսօր: Ընդ որում պարտադիր չէ, ինչպես նախկինում էր, անդամակցել որսորդների միությանը: ■

Ստոկհոլմ

Ա. Կոզիրեւը միասնական գործողություններ է առաջարկում ԵԱՀԽ-ին

Դեկտեմբերի 14-ին Ռուսաստանի արտգործնախարար Անդրեյ Կոզիրեւը հայտարարեց, որ ԵԱՀԽ-ի «ամբողջ նախկին սոցիալիստական գոտին» կդառնա «անկայունության եւ բռնության աղբյուր», եթե գերիշխեն «ազգայնական հայրենասերները» եւ «համաձայնողական ողլիտիկանությունը»: Ելույթ ունենալով ԵԱՀԽ-ի երկրների արտգործնախարարների Ստոկհոլմում տեղի ունեցող նիստում, նա նշեց, որ այժմ «վճռական քաղաքական հակամարտություն է ծավալվում Ռուսաստանում»: Բորիս Ելցինը, ասաց նախարարը, պաշտպանում է առաջադեմ կուրսը, հենվելով «ռուսաստանցիների եւ պատգամավորական կորպուսի ժողովրդավարական մոտեցիայի վրա»:

Ըստ Անդրեյ Կոզիրեւի, անհրաժեշտ է մոբիլիզացնել բոլոր ուժերն «ազգայնամոլ ադավաղումներից» կամ կրոնական ողլիտիկանությունից մարդու իրավունքները պաշտպանելու համար: Նա նշեց, որ ԵԱՀԽ-ը պետք է մասնակցի հակամարտության գոտիներում խաղաղարար եւ մարդասիրական նպատակներով անցկացվող «լայնածավալ» գործողություններին: Այդ կապակցությամբ նախարարը ողջունեց ԵԱՀԽ-ի դիտորդների առաքելությունը եւ Լեռնային Ղարաբաղի զինված հակամարտության կարգավորման նախատեսված ժամկետները, նշելով, որ Մոսկվան «կտրականապես նրա տապալման դեմ է»: Ռուսաստանի արտգործնախարարն առաջարկեց որքան հնարավոր է արագ մշակել ազգամիջյան զինված կոնֆլիկտներում օգնությունը եւ հրթիռահրետանային համակարգերի կիրառումն արգելելու մասին պայմանավորվածությունը: ■

Սանկտ-Պետերբուրգի դատախազությունում ավարտվում է Ադոլֆ Հիտլերի «Մայն Քամփֆ» գրքի հրատարակման եւ տարածման գործի հետաքննությունը: Պատասխանատվության է կանչվել «Վոլխով» կոոպերատիվի նախագահ, փիլիսոփայական գիտությունների թեկնածու Վիկտոր Բեզվերխին: Մեղադրյալը հրաժարվեց դատապաշտպանից, հայտարարելով, որ գործը համարում է անլուրջ: ■

Դեպք

ՄԱՀԱՓՈՐՁ ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՇՐՋԽՈՐՀՐԴԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ՎՐԱ

Երեկ ՀՀ ԳԽ նստաշրջանում Արմավիրի շրջխորհրդի նախագահ, «Հնչակ» ՍԴԿ անդամ Մեխակ Մխիթարյանը հանդես եկավ իր ընտանիքի վրա զինված հարձակման մասին հայտարարությամբ:

Ինչպես պարզվեց նրա խոսքերից, նախորդ օրը նրանց տուն են մտել երկու երիտասարդներ (մեկին ինքը ճանաչել է) եւ սպառնացել, որ եթե նա 24 ժամվա ընթացքում հրաժարական չտա իր պաշտոնից, ապա երեխաների մեղքը կընկնի նրա վրա: Ինչպես բացատրել են «հյուրերը», խոսքը շրջխորհրդի նախագահի երեք անչափահաս զավակների կյանքի մասին է:

Խոսակցությունը չի շարունակվել, քանզի պարոն Մխիթարյանի կնոջ մոտենալն այդ երկուսին ստիպել է հեռանալ: Սակայն քիչ ժամանակ անց փողոցում կանգնած մեքենայից ավտոմատային կրակահերթեր են տեղացել նախագահի տան վրա: Հասցվել է նյութական մեծ վնաս, եւ միայն երջանիկ պատահականությամբ ընտանիքի անդամներից ոչ ոք չի տուժել:

Մթության, մառախուղի եւ էլեկտրականության հոսանքի անջատման պատճառով հնարավոր չի եղել տեսնել կրակողներին եւ ավտոմեքենան: Անջատված են եղել նաեւ հեռախոսները...

Միայն առավոտյան կողմ են ժամանել միլիցիայի եւ դատախազության ներկայացուցիչները: Պարոն Մխիթարյանը հայտնեց նաեւ, որ ինքը եղել է հանրապետության նախագահի մոտ: Վերջինս համապատասխան հանձնարարական է տվել ՀՀ ներքին գործերի նախարարին:

Մեխակ Մխիթարյանի կարծիքով, այդ դեպքը բնական շարունակությունն է մոտ մեկ ամիս առաջ շրջխորհրդի նիստի ժամանակ տեղի ունեցած միջադեպի, երբ ընդդիմության նախագահի հրաժարականի պահանջը քվեարկությամբ չանցնելուց հետո դահլիճում հրահրվել է ծեծկռտոց, որի ընթացքում տուժել են միլիցիոներներ եւ շրջանի դատախազի տեղակալը: Այդ կապակցությամբ հարուցված քրեական գործը դեռեւս ոչ մի արդյունք չի տվել:

Ոչ մի երաշխիք չունենալով իր եւ իր ընտանիքի անդամների կյանքի ապահովման վերաբերյալ, պ. Մխիթարյանը հայտարարեց, որ ինքը դադարեցնում է շրջխորհրդի նախագահի պարտականությունների կատարումը:

ՀՈՎՍԵՓ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Գիլդ
տեղեկատու

Առաջարկում է
բոլոր ձեռնարկություններին

տեղեկատուում գրանցել իրենց բնորոշող տեղեկություններ՝

գործունեության ոլորտ, մասնագիտացում, առաջարկ եւ պահանջարկ, հասցե, հեռախոս, ղեկավարի ազգանուն եւ անուն:

Տեղեկատվությունը տարածվում է հեռախոսով՝ անվճար, պարբերաբար հրատարակվող տեղեկագրերով եւ կոմպյուտերային եղանակով:

Տպավորիչ եւ ազդեցիկ գովազդներն անգամ անցողիկ են, իսկ մեզ մոտ գրանցված տեղեկությունները՝ մնայուն:

հեռախոս
589 167
հավաստի, լիարժեք, արագ տեղեկատվություն

Հայաստանի Հանրապետություն
Երեւան, Կոմիտասի պողոտա 2/8

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ՝
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635

Խմբագիր
ՀԱԿՈԲ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 581841

Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863

Apple® Macintosh®
համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի

Azg
armenian daily

Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635

47 Henrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Թերթի ձեւավորման եւ տառատեսակների հեղինակ ՊԱՒԵԼ ՂԱԼԱՔՅԱՆ